

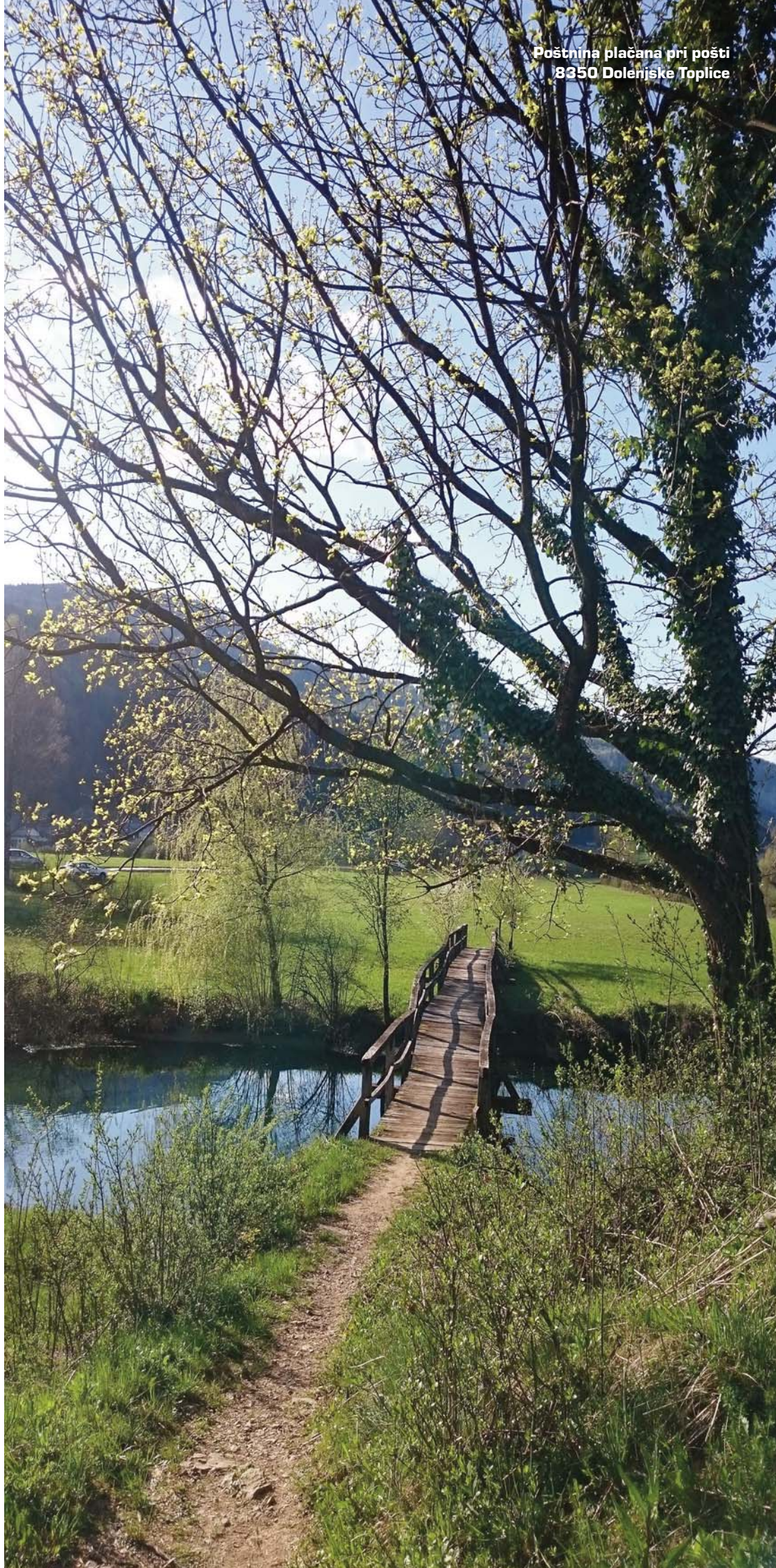

Glasilo Občine
Dolenjske Toplice

številka
190

april 2015
letnik 17/4

Poštnina plačana pri pošti
8350 Dolenjske Toplice

↓ iz vsebine

Pevcem in likovnikom so se pridružili še mladi gledališčniki	6
Sedaj lahko vse preberete na enem mestu!	8
Skupaj do nakupa novega gasilskega kombija	13

↓ beseda uredništva

Pred nami je za mnoge najlepši mesec v letu. V maju se sicer običajno veliko dogaja. Tudi v Dolenjskih Toplicah bo tako. V uredništvu bi vse, ki redno sodelujete z nami in pišete članke, še enkrat opozorili, da bo od prihodnjega meseca tudi za objavo v Vrelcu vse članke treba oddati prek portala Moja.Občina.si. Aprila je namreč zaživela spletna stran mojaobcina.si/dolenjske-toplice/, na kateri lahko vsi registrirani pisci oddajo članke za objavo na spletu in v glasilu, pri čemer ni nujno, da bo vsak članek objavljen na obeh mestih. Rok za oddajo člankov za Vrelec ostaja 20. v mesecu, če v aktualni številki ni določeno drugače. Seveda pa je spletno mesto kot nalašč, da preverite, kaj se v občini zanimivega dogaja.

↓ nagradno vprašanje

V prejšnji številki Vrelca smo bralce in bralke spraševali: V Wellness centru Balnea v Termah Dolenjske Toplice izvajajo: a.) urološke posege ali b.) neinvazivne estetske posege?« Pravičen odgovor je seveda b. Dve vstopnici za kopanje v Wellness centru Balnea prejme **Sabina Avsenik, Ul. I. brigade VDV 4, 8350 Dolenjske Toplice**. Novo nagradno vprašanje se glasi: **Kako se lahko iz Hotela Balnea sprehodimo do Wellness centra Balnea?** Odgovore do 15. maja 2015 pošljite na naslov: Občina Dolenjske Toplice, Sokolski trg 4, 8350 Dolenjske Toplice, s pripisom za Glasilo – nagradno vprašanje. Odgovoru obvezno pripišite tudi davčno številko, sicer nagrade ne bo možno izročiti. Nagrajenec(ka) bo objavljen(a) v naslednji številki. **Nagrada:** 2x vstop v bazene v Wellness centru Balnea v Dolenjskih Toplicah. Nagrado poklanjajo Terme Dolenjske Toplice.

➔ naslovnica: Leseni most čez Radeščno na Selih. Foto: Katja Markovič

↓ kolofon

Kolofon
Glasilo izdaja Občina Dolenjske Toplice
Uredniški odbor: Mojca Kren, odgovorna urednica, uredniki Rosana Dular, Helena Kulovec, Primož Primec in Janez Šafar.
Priprava za tisk: Starling d.o.o., Vrhnika
Tisk: Tiskarna B & M Povše d.o.o., Ljubljana
Naklada: 1400 izvodov
Glasilo Občine Dolenjske Toplice je vpisano v razvid medijev Ministrstva za kulturo Republike Slovenije pod zaporedno številko 250.
Glasilo dostopno tudi na www.dolenjske-toplice.si.
Obvestilo uredniškega odbora: Zadnji rok za oddajo člankov je 20. v mesecu. Prispevke lahko pošljete na elektronski naslov: glasilo.dolenjske.toplice@gmail.com ali na naslov: Občina Dolenjske Toplice, Sokolski trg 4, 8350 Dolenjske Toplice, s pripisom Za Glasilo. Za prispevke, ki bodo na gornja naslova prispeli kasneje, uredništvo ne more jamčiti, da bodo objavljeni v tekočem izvodu glasila.
Uredništvo si pridržuje pravico do preoblikovanja besedil v vsebinsko in oblikovno primerne članke.

S SEJE OBČINSKEGA SVETA Razburja cesta na Dolenjem Polju

MOJCA KREN

Občinski svetniki so se 1. aprila sestali na peti redni seji v mandatu 2014-2018. Na dnevnem redu so imeli predvsem poročila o delovanju različnih zavodov, letna načrta kulture in športa, na predhodni predlog **Jureta Filipovića, Urše Beg, Jožice Kotar in Mitje Zupančiča** pa so dnevni red razširili še s točko o cesti na Dolenjem Polju, ki jo je župan na podlagi elaborata zaprl za ves promet, z izjemo tamkajšnjih stanovalcev in obiskovalcev Malega raja.

Ta zapore je med svetniki in, kot je bilo slišati na seji, tudi med občani povzročila precejšnje razburjenje. Filipovića je zanimalo, koliko denarja je občina doslej porabila za asfaltiranje, omejitev hitrosti na 30 km/h in zdaj še za zaporo ceste, na občinski upravi pa so obljubili, da bodo te podatke pripravili do naslednje seje. Dejal je, da je bilo logično pričakovati, da se bo promet po cesti mimo podjetja **Jožeta Bračdača** po asfaltiranju, ki ga je plačala občina, povečal, hkrati pa je izpostavil še nekaj točk iz elaborata, ki po njegovem ne vzdržijo. Župan **Jože Muhič** mu je odgovoril, da je on kot župan moralno in kazensko odgovoren za nesreče, ki bi se zgodile na tej cesti, ker je bil na to opozorjen in ker v elaboratu piše, da je cesta nevarna. Zupančič je ob tem dejal, da se ljudje počutijo izigrane, kar je slab zgled za naprej, saj bi s tem lahko sprožili val zahtev po zaprtju različnih odsekov občinskih cest po vsej občini, s čimer so se strinjali tudi nekateri drugi svetniki. **Jože Pavlin** je izpostavil še, da z zaporo občinsko cesto nekomu dajo v zasebno uporabo, pluziti in vzdrževati pa jo mora občina, in dodal pomislek, ali ni bila ta odločitev bolj politične narave kot posledica dejstva, da je cesta nevarna. Župan je zagotovil, da to nikakor ne drži in da je zgolj spoštoval zakon. A svetniki so menja, da mora obstajati še kakšna rešitev, da zapore ni edina možna, med drugim so predlagali enosmerno cesto ... Na občini so jim obljubili, da bodo na naslednjo sejo povabili pripravljavko elaborata, ki jim bo lahko natančneje odgovorila na njihova vprašanja. Na tej seji tako niso sprejemali sklepa, ampak zgolj razpravljali, natančnejšo sliko pa je dala že seja 22. aprila, o kateri bomo poročali v naslednji številki glasila, saj je bila ta številka takrat že v tisku.

OPPN Meniški steljniki

Ob lokalni cesti Dolenjske Toplice-Dolenje Polje, med Krko in Sušico naj bi v prihodnje zraslo lično počitniško naselje. Vsaj tako predvideva Občinski podrobni prostorski načrt (OPPN) Meniški steljniki, ki bo podrobneje urejal gradnjo in aktivnosti na tem, približno štiri hektare velikem območju. Dokument predvideva legalizacijo obstoječih počitniških objektov, širitev postajališča za avtodome, ureditev priveza za čolne, zelenih površin pa tudi gradnjo novih počitniških hišic, ki bi lahko postale tudi stanovanjske, a le v primeru, če bi tam opravljali dejavnost, povezano s turizmom, je svetnikom razložila **Ksenija Avsec** iz podjetja GPI.

V odboru za komunalno so ob tem izpostavili težavo dostopa do druge vrste hišic, rešitev pa na občini, kot je povedala **Mateja Rožič**, že iščejo in hkrati poudarila, da so v tej fazi priprave OPPN-ja vse pripombe še kako dobrodošle. Pavlina je zanimalo, v čigavem interesu se ta dokument pripravlja, župan pa je odgovoril, da na pobudo 30 lastnikov zemljišč, ki imajo željo graditi, a zdaj ne morejo. Predlog je usklajen z njimi, po besedah Muhiča bodo poravnali tudi polovico stroškov priprave OPPN-ja. S tem občina dopolnjuje turistično ponudbo in omogoča razvoj v smeri primerljivih krajev po Sloveniji.

Aleša Pršino je zmotilo dejstvo, da želi občina pozidati najkakovostnejšo zemljo, hkrati pa bo imela veliko stroškov z gradnjo komunalne infrastrukture. Župan je odgovoril, da jo bodo gradili iz komunalnega prispevka, a le, če bo zanimanje naložbenikov, sicer ne. Svetniki so opozorili še na to, da bodo bodoči lastniki, morebitni naložbeniki, mo-

rali sobivati s kmeti, saj je poleg turizma v občini zelo pomembna panoga tudi kmetijstvo, hkrati pa da je treba z dokumentom natančno določiti pravila igre, sicer lahko pride do velikih napak.

Potrdili letne načrte javnih zavodov

Sodelavca novomeške komunale sta na seji predstavila načrt javnega podjetja za leto, ko predvidevajo 15.550.000 evrov prihodkov in 15.219.000 evrov odhodkov ter 291.000 evrov čistega dobička. V občini Dolenjske Toplice komunala sicer v obsegu investicijskega vzdrževanja v letu 2015 načrtuje obnovo vodohrana Cvinger in vodovoda Dolenje Polje-Soteska, kjer se pojavlja največ vodovodnih okvar in s tem povezanih vodnih izgub. Ker sta oba objekta vključena v suhokranjski vodovod, večji investicijski posegi niso smiselni, zato predlagajo vsaj zasteklitev vodnih celic v vodohranu in določena sredstva za zamenjavo merilno-regulacijske opreme.

Ob tej točki je svetnike zanimalo tudi, kaj je novega glede suhokranjskega vodovoda in čistilne naprave. Župan je odgovoril, da glede vodovoda žal ne more povedati nič novega, glede čistilne naprave pa še raziskujejo različne možnosti. Za letošnje namreč predvidenih 18 novih priključkov na kanalizacijo, čistilna naprava pa že "diha na škrge", saj je narejena za 2000 populacijskih enot, priključenih pa je 2300. Med drugim s strokovnjaki raziskujejo možnost, da bi iz obstoječe iztisnili še več. A to ne bo dolgoročna rešitev, čistilna naprava bo, ko bodo zgradili manjkajoče kanalizacijske sisteme, nujna.

Svetniki so načrt komunale za letošnje soglasno potrdili. Enako tudi poročilo za leto 2014 in letošnji načrt Zdravstvenega doma Novo mesto, kjer so, kot je poudarila direktorica dr. **Milena Kramar Zupan**, poslovali dobro. Izpolnili so načrt, nekatere programe so celo presegli, uspelo pa jim je tudi razširiti določene zdravstvene programe. Tako so imeli 12,5 milijona prihodkov in 1,3 milijona evrov presežka prihodkov nad odhodki. Za naložbe so porabili milijon in pol, največ za dokončanje energetske sanacije, letos pa bodo vložili še več - 2,9 milijona evrov - največ za gradnjo parkirišč in urejanje okolice zdravstvenega doma ter kletnih prostorov po preselitvi urgentne službe v novomeško bolnišnico.

Člani občinskega sveta so bili zadovoljni tudi s poslovanjem osnovne šole, kjer so lani dokončali energetske sanacije, uredili nekaj prostorov v šoli, kupili čebelnjak, uredili okolico in imeli presežek prihodkov nad odhodki. Del tega denarja so že namenili za nakup šolskega kombija, del pa bo šel za posodobitev računalniške opreme v učilnicah in kabinetih. Svetnik **Marjan Štangelj** je ob tem opozoril na ponoven premislek o progah avtobusov oziroma kombijev, ravnateljica **Maja Bobnar** in **Majda Gazvoda** z občine pa sta zatrdili, da veliko delajo prav na racionalizaciji šolskih prevozov in da bodo z novim šolskim letom proge in avtobusna postajališča začrtali na novo.

Varnost v občini

Milan Leskovar, komandir Policijske postaje Dolenjske Toplice, je na seji predstavil varnostne razmere v občini, o čemer je v prejšnji številki Vrelca že pisal **Jan Zavodnik**, vodja policijskega okoliša. **Marjan Menger**, vodja medobčinskega inšpektorata in redarstva, pa je predstavil delo inšpektorata in redarstva v lanskem letu. Svetniki so oba opozorili na povečan tovorni promet skozi Toplice, čemur bo v prihodnje, sta se strinjala, treba posvetiti več pozornosti.

Soglasno so svetniki potrdili letni program za šport in kulturo ter znižali ceno storitve pomoč na domu za uporabnika s 5,75 na 5,5 evra. Župan je svetnike seznanil še s tem, da je občina za pomoč po požaru prizadeti družini namenila 5000 evrov, svetniki pa so se na predlog **Mišela Goršeta** odločili, da se odpovejo sejninam in tako tudi oni pomagajo.

Objavljena razpisa Razvojnega centra Novo mesto

RAZVOJNI CENTER

Razvojni center Novo mesto je 3. aprila v Uradnem listu št. 23 objavil razpisa kreditov.

Razpis dolgoročnih kreditov in garancij GSD za leto 2015

Predmet razpisa so krediti po ugodni obrestni meri z možnostjo pridobitve garancije za odobreni kredit. Na razpis se lahko prijavijo osebe, ki so uresničile samozaposlitev od 1. januarja 2014 dalje, mala podjetja oz. podjetniki in fizične osebe z registrirano dopolnilno dejavnostjo na kmetiji, ki so zaposlili novo osebo od 1. januarja 2015 dalje, ter kreditorejmalci, ki so v letu 2015 prejeli dolgoročni kredit iz GSD za nakup opreme ali ekološkega tovornega vozila. Razpis je odprt do konca leta. Vloge se obravnava mesečno.

Razpis kreditov za nova delovna mesta in obratna sredstva (mikrokrediti) za leto 2015

Predmet razpisa so dolgoročni krediti, namenjeni za materialne in nematerialne naložbe ter financiranje obratnih sredstev po ugodni obrestni meri z možnostjo pridobitve garancije za odobreni kredit. Na razpis se lahko prijavijo mala podjetja, samostojni podjetniki in fizične osebe z registrirano dopolnilno dejavnostjo na kmetiji iz regije JV Slovenija. Razpis je odprt do konca leta. Vloge se obravnava mesečno.

Več informacij in razpisno dokumentacijo najdete na spletni strani www.rc-nm.si.

Zaključek pravljicnih srečanj v knjižnici

ZVONKA PETERLIN, Knjižnica Dolenjske Toplice

Tudi letošnja pomlad je odeta v pisane barve in prijetne vonjave. Topli sončni žarki nas nežno božajo in vabijo v naravo. V zaprtih prostorih preživimo vedno manj uric, zato je čas, da se tudi pravljicna srečanja v krajevni knjižnici za nekaj časa poslovijo. **V torek, 19. maja 2015, ob 17. uri** pripravljamo zaključek na ploščadi pred KKC-jem (v primeru dežja v avli KKC-ja). Pričarali bomo prijetno ustvarjalno popoldne s čarovnico na rolerjih. Vabljeni so tudi tisti otroci, ki niso obiskovali pravljicnih uric v knjižnici.

Druženje bo prijetno in zabavno, zato pridite!

Občinska čistilna akcija

PRIMOŽ PRIMEC, koordinator čistilne akcije

Po občini Dolenjske Toplice je 11. aprila potekala občinska čistilna akcija. Kot je že v navadi, so se je udeležili člani društev in organizacij, ki delujejo v občini, ter številni posamezniki. Letos je po občini čistilo 200 občanov in občanov, pridružilo pa se jim je tudi 40 otrok iz domače osnovne šole.

Udeleženci so se osredotočili na čiščenje ob glavnih cestah (Dolenjske Toplice–Podturn, Soteska–Stare Žage in Dolenjske Toplice–Uršna Sela). Kot običajno, je bilo tam smeti največ. Poleg tega so uredili še pokopališče, arheološko pot Cvinger, progo Teka za zdravje, okolico čebelarskega in polharskega doma, jedro vasi, središče Dolenjskih Toplic, nabrežja potokov ... Ob koncu so udeleženci ocenili, da je smeti sicer vsako leto za vzorec manj, a vendar še vedno preveč. Akcijo smo sklenili z malico, za katero je poskrbela domača občina.

Čistilna akcija Vaške skupnosti Kočevske Poljane

VAŠČANI KOČEVSKIH POLJAN

V sklopu občinske čistilne akcije 11. aprila smo tudi vaščanke in vaščani Kočevskih Poljan poprijeli za delo in temeljito očistili vas.

Načrt dela nam je že prej predstavil **Igor Mavsar**, predsednik vaške skupnosti, zato smo se razdelili v skupine ter se lotili dela.

Pobirali smo odpadke ob glavni cesti (»partizanski magistrali«) od Podturna do pokopališča in ob nabrežju potoka, čistili in urejali priključke vaških poti, čistili jaške meteorne kanalizacije ter pometli vaške ceste.

Veseli smo, da se je akcije udeležilo okoli 30 vaščank in vaščanov, več generacij, z nami pa je bil tudi župan, sicer domačin, **Jože Muhič**. Ob zaključku je sledilo še družabno srečanje z malico.

Čistilna akcija v Topliški vasi

Tudi stanovalci Topliške vasi so na dan občinske čistilne akcije v Dolenjskih Toplicah urejali svoje naselje. Začeli so ob pol devetih zjutraj in nekateri končali šele ob petih popoldne. Vmes pa so si – seveda za svoj denar – privoščili tudi dobro kosilo. Temeljito so obrezali vse grmičke ter drevesa v naselju, pograbili zelenice, pometli poti, že jeseni pa so ob meji s sosedom nasadili več kot 30 lovorikovcev. Za zaključek so nasproti naselja požagali še odlomljene veje dreves, očistili obrežje Sušice ter odstranili posušen japonski dresnik, zelo agresivno tujerodno rastlino. Ta del zemljišča sicer ne spada več v topliško na-

▼ Čiščenje obrežja Sušice, ki sicer ne spada več v to naselje. Ker je stanovalce nesnaga motila, so jo odstranili.

▼ Gasilska slika skoraj vseh, ki so čistili Topliško vas.

selje, a je stanovalce že leta motil neurejen in zanemarjen pogled na to zanimivo topliško reko, včasih le rečico.

Glavni v tej akciji je bil **Jože Štravs**, ki pomaga, kjer lahko in more. Pri vožnji okrasnega kamena po naselju okoli blokov, kar je bilo zares težavno delo, pa so se še posebej izkazali **Ibro**, **Boštjan** in **Janez**, ki se je že odselil iz naselja, a je prišel pomagat, **Polde** pa tudi sosed **Tone**, ki je vse odpadlo vejevje s svojim traktorjem odpeljal na svojo zemljo in ga tam kasneje zakuril.

▼ Velikonočni žegen

12. RAZSTAVA VELIKONOČNIH JEDI

Na razstavi tudi staro pohištvo

MOJCA KREN

Praznično obložene mize s poticami, šarklji, jagenjčki, mesom, hrenom, pirhi in ostalimi dobrotami so tudi letos pred veliko nočjo vabile v topliški KKC. Članice in člani Društva podeželskih žena (DPŽ) Dolenjske Toplice so namreč poskrbeli že za 12. razstavo velikonočnih jedi.

Z razstavo želijo predstaviti jedi, ki so jih pripravljali nekdaj. Nekatere so se ohranile, na nekatere pa smo skorajda že pozabili. Tradicionalne velikonočne jedi, ki ne smejo manjkati ob veliki noči, imajo svoj simboličen pomen, je razložila članica društva **Metka Zupančič**. Šunka, suho meso, prekajen želodec predstavljajo Kristusovo telo, kruh naj bi bil bel, hrenova korenina simbolizira žeblje, s katerimi so Kristusa pribili na križ, potica, ki naj bi bila iz okroglega modela, spominja na trnovo krono, jajca na kaplje krvi, rdeče vino pa se pije v znak spomina na Jezusovo kri, prelito za vse ljudi. Svetopisemsko ozadje obredne uporabe kruha pa je na odprtju razstave razložil **Primož Primec**.

Razstava je bila zasnovana v več sklopih: postne jedi, velikonočni žegen, kruh, potice, šarklji, pletenice, vmes pa testeno okrasje in pirhi. Člani so razstavili še čipke in "mentrgo", mizo, v kateri so gospodinje nekdaj mesile kruh. Želijo si, da bi v prihodnje na svojih razstavah lahko pokazali še več starega pohištva ter s tem še dodatno ohranjali tradicijo topliške doline.

Goste sta ob odprtju razstave pozdravila **Marija Šuštaršič**, predsednica društva, in župan **Jože Muhič**, župnik **Dušan Kožuh** pa je, kot je že v navadi, blagoslovil razstavljene jedi. Za kulturni utrip so poskrbele ljudske pevke DPŽ Rožce.

▼ Na tokratni razstavi so članice razstavile tudi "mentrgo" - mizo s koritom za mesenje, ki so jo uporabljali nekdaj, poleg pa je tudi približno 100 let stara košara.

▼ Razstavili so tudi postne jedi, med njimi alelujo, juho iz repnih olupkov, ki so jo kuhali v času lakote. Danes se jo pripravlja nekoliko izboljšano: več dni se repne olupke namaka v vodi, nato se jih kuha v juhi iz suhega mesa, zagosti s podmetom in zabeli z ocvirki.

▼ Člani vsako leto poskrbijo tudi za polne želodčke obiskovalcev - šunka v testu, jajca, hren in kruh so šli dobro v slast.

▼ Spekli so različna peciva, največ potic z različnimi nadevi.

▼ Pestra razstava jedi, ročnih izdelkov in starega pohištva je pritegnila številne obiskovalce.

▼ Razstavljene jedi je blagoslovil domači župnik Dušan Kožuh.

15 LET KUD DOLENJSKE TOPLICE

Pevcem in likovnikom so se pridružili še mladi gledališčniki

MOJCA KREN

Mešani pevski zbor Dolenjske Toplice je začel zgodbo KUD in je najštevilčnejša sekcija društva.

S kulturo v srca ljudi, je moto Kulturno umetniškega društva (KUD) Dolenjske Toplice, ki že 15 let bogati kulturno dogajanje v domači občini, prepoznavno pa je tudi širše. Zgodbo društva je začel pisati Mešani pevski zbor Dolenjske Toplice, kasneje so ustanovili likovno sekcijo, letos pa so pod okrilje vzeli še otroško gledališko skupino Gledališče otroke išče. 15-letnico delovanja so obeležili s celovečerno prireditvijo v domačem KKC. Stkale so jo vse tri sekcije društva, v goste pa so povabili tudi otroško folklorno skupino pod vodstvom **Mire Hrovat** iz domače šole in Lovski pevski zbor Medvode.

KUD je bil ustanovljen 26. septembra 2000, sprva so se usmerili na pet področij: pevski zbor, dramska skupina, lutkarji ter umetnost in folklor, danes pa torej znotraj društva delujejo tri že omenjene sekcije. Doslej ga je vodilo pet predsednikov: **Barbara Barbič**, **Jože Kumer**, **Ivo Špelič**, **Janez Vrščaj** in danes **Primož Primec**.

Otroci so obiskovalce nasmejali s skečem o avtobusnem izletu v Portorož.

Sedanjí predsednik KUD **Primož Primec** (levo) in podpredsednica **Darja Mrvar** sta podelila zahvale nekdanjim predsednikom (od desne proti levi) **Jožetu Kumru**, **Barbari Barbič**, pobudniku ustanovitve pevskega zbora **Jožetu Majesu**, **Ivu Špeliču** in **Janezu Vrščaju**.

Že pred ustanovitvijo društva so se na pobudo **Jožeta Majesa**, takratnega predsednika turističnega društva, skupaj zbrali pevci. Sprva jih je bilo 16, kar je bilo dovolj za komorno zasedbo, s širjenjem članstva pa je nastal zbor, ki si je že takrat zadal cilj, ki mu sledi še danes: peti za poslušalce prijetne pesmi, ki jih domačemu občinstvu vsako leto z novim programom predstavi na celovečernem tradicionalnem koncertu. Zbor je doslej pel pod taktirko **Rade Rebernik**, **Mateja Burgerja**, danes ga vodi **Boštjan Tisovec**, predsedniki pa so bili **Tone Pekolj**, **Slavko Struna**, **Jana Vovk**, **Vesna Barbič Šenica**, **Miha Kastelec** in danes **Marjan Dular**. Zbor je v tem času zabeležil že več kot 200 nastopov, največ v domači občini, gostovali pa so tudi po Sloveniji in v tujini (Avstrija, Italija, Nemčija, Vatikan, Švica, Francija, Srbija, Hrvaška ter Bosna in Hercegovina). Leta 2012 so izdali prvo zgoščenko *Zapojmo iz srca*. In so. Tudi na prireditvi ob rojstnem dnevu.

Že leto po ustanovitvi društva so svoje delovanje okrepili na likovnem področju s kiparsko kolonijo in slikarskim ex-temporem, leta 2002 pa so se pod vodstvom akademskega slikarja **Jožeta Kumra** začele likovne delavnice domačih ljubiteljskih ustvarjalcev, ki so sprva razstavljali v kulturnem domu v Podhosti, danes pa v KKC. Začetnim štirim članom so se pridružili novi, danes jih znotraj sekcije deluje osem. Do leta 2012 jim je predsedoval Kumer, ki je še danes njihov mentor, nato je vodenje prevzela **Rezka Arnuš**. Likovna sekcija se je ob 15-letnici predstavila z razstavo slik v avli KKC.

Društvo že od začetka podpira tudi občina. Županu so se ob tej priložnosti zahvalili s sliko **Rezke Arnuš Topliška kopalka**.

▼ Likovna sekcija se je predstavila z razstavo slik v avli KKC.

Najmlajša pa je otroška gledališka skupina. **Urška Bučar** in **Darja Mrvar** sta se namreč odločili, da bosta pri otrocih odkrivali še neodkrite kulturne potenciale in sta ustvarili otroško gledališko sekcijo. Ime je še v razvoju, zato si zdaj rečejo Gledališče otroke išče. Z delom so začeli oktobra lani, vključilo pa se je 15 otrok, starih od 9 do 11 let. Prek igre spoznavajo oder, odrske luči in se prek domišljije izražajo z ustvarjalnimi gibi. Z dramsko igro Palček Pohajalček so se že predstavili ob obisku Dedka Mraza, ob 15-letnici pa so se z avtobusom podali na izlet v Portorož, a tja zaradi spleta okoliščin niso prišli. So pa dobobra nasmejali občinstvo v dvorani.

▼ Slavnostna govornica na prireditvi je bila Klavdija Kotar, vodja JSKD Novo mesto.

Mavrična ribica presegla vsa pričakovanja

ZVONKA PETERLIN, Knjižnica Dolenjske Toplice

V torek, 7. aprila, so v Dolenjskih Toplicah slavili mladi pripovedovalci pravljic iz občin Dolenjske Toplice in Straža. Zaključila se je namreč predšolska bralna značka Mavrična ribica. Projekt je potekal od oktobra 2014 do aprila 2015 pod okriljem Knjižnice Mirana Jarca (KMJ) iz Novega mesta.

Topliški otroci so eno pravljico narisali v vrtcu Gumbek, obnovo treh poljubnih pa s svojimi besedami povedali v Krajevni knjižnici Dolenjske Toplice. Letos smo bili prijetno presenečeni nad velikim odzivom mladih pripovedovalcev, saj si je bralno priznanje prislužilo kar 70 otrok iz Dolenjskih Toplic in 60 iz Straže, skupaj 130 otrok.

Že tradicionalna zaključna prireditev je letos potekala v Kulturno kongresnem centru Dolenjske Toplice. Otroci so si z zanimanjem ogledali lutkovno predstavo Štirje muzikantje v izvedbi gledališča FRU-FRU. Dvorana je bila nabito polna ljubiteljev pravljic, zato smo bili primorani priznanja in pripombe otrokom podeliti kar v predhodni dvorani. To je bil zanje pomemben dogodek, saj so bili nanj osebno povabljeni zaradi njihovega truda, marljivega dela in poguma.

Gostja prireditve je bila dolgoletna vodja oddelka za mladino KMJ **Slavka Kristan**, ki je pred 23 leti zasnovala predšolsko bralno značko Mavrična ribica. Obiskovalce je nagovorila s svetovno poslanico otroški knjigi, saj je 2. april mednarodni dan knjig za otroke. Poudarila je pomembno vlogo staršev, ki prepoznajo pomen branja svojim otrokom v najbolj zgodnjem otroštvu. Med njimi se tkejo globoke družinske vezi, povezanost, pripadnost, zaupanje, ljubezen. Ob skupnem branju se na prijazen način spodbuja otrokovo zanimanje za knjigo, povečuje njegov besedni zaklad, razvija mišljenje ter ob tem krepi samozavest. Kristanova se je zahvalila tudi vzgojiteljicam v vrtcih in knjižničarjem, saj brez njihove pomoči Mavrična ribica ne bi bila tako uspešna.

Predšolska bralna značka ni le prvi otroški vstop v čarobni svet knjig, temveč je mnogo več. Na prijazen način skozi komunikacijo povezuje otroke in starše, dedke in babice, strokovne delavce v vrtcih in knjižničarje v knjižnicah. Vsi skupaj tvorijo pomembne kamenčke v mozaiku otrokovega razvoja.

Torej vabljeni v knjižnico na sproščeno branje, v jeseni pa ponovno na predšolsko bralno značko!

Zahvala predsednika KUD-a

KUD Dolenjske Toplice se še posebej zahvaljuje za pomoč pri izvedbi prireditve ob 15. obletnici društva, in sicer Občini Dolenjske Toplice, Pagrasu d. o. o., Termam Krka d. o. o., Avtoprevoznikstvu Anton Gorše s. p., Danijelu Kumu s. p., Fleetman d. o. o., Andreju Šenici s. p., Dolenjskim lekarnam, DPŽ Dolenjske Toplice, Gostišču Oštarija, Cvetličarni Straža (GG Novo mesto) in Jožefu Tomljetu.

Iskrena zahvala pa gre še Urošu Mavsarju, Petru Tomažinu in Juretu Draganu.

Primož Primec

Kdo sedi v občinskem svetu?

MOJCA KREN

Četrta svetnica po abecednem vrstnem redu je Jožica Kotar iz Nove Slovenije. Je najstarejša med svetniki in ima tudi že izkušnje iz občinskega sveta. Bila je namreč svetnica v prvem mandatu, takoj po ustanovitvi samostojne občine. Sama zase pravi, da je optimist. Prepričana je v pozitiven razvoj občine, k čemur "želim tudi sama dodati kanček svojih skromnih sposobnosti, znanja in izkušenj!"

JOŽICA KOTAR

"Svet je dobro sestavljen, zdaj bo treba to znati izkoristiti!"

Jožica Kotar pravi, da politika ni njena prioriteta, a čuti dolžnost, da se udeležuje v lokalnem življenju. Treba je zavzeti stališče, treba se je opredeliti. Veliko stavi na izkušnje, vse življenje pa jo spremlja rek, ko bi star zmoget in mlad znal, bi bilo idealno. Prav ta mladostna zagnanost na eni ter umirjenost in izkušnost starejših na drugi strani so po njenem mnenju najboljše lastnosti sedanjega občinskega sveta. "Svet je dobro sestavljen, zdaj bo treba to znati izkoristiti," pravi. Po nekaj sejah občinskega sveta sicer težko ocenjuje delo svetnikov in svetnic, zase pa pravi, da bo vedno podpirala vse projekte in pobude, ki so po njenem mnenju in po mnenju njenih volivcev dobri za občino in občane. "Morebitno nestrinjanje ne pomeni nasprotovanje kar tako, ampak moj (naš) odnos do določene problematike." Sama je bolj doma na področju družbenih dejavnosti, a meni, da zna tudi v drugih situacijah in projektih dobro presoditi, kaj je prav in kaj ne.

Kotarjeva je sicer sedem let upokojena, njena poklicna pot pa jo je vodila od poučevanja v šoli, tri leta je bila zaposlena na nekdanjem SDK-ju, nato je zaradi otrok dve leti ostala doma, leta 1978 pa se je zaposlila v topliških termah, zato ima s turizmom veliko izkušenj. Še danes jo moti nekdanja morda še bolj očitna napetost med glavnim nosilec turizma v kraju in lokalno skupnostjo. "Tega se je treba znebiti, to je treba preseči in dalo se bo narediti marsikaj," je prepričana. Marsikaj bi se dalo narediti v korist in zadovoljstvo ene in druge strani. V zvezi s tem se iz preteklosti spominja projekta Topliške vasi, ki je bil po njenem glede namembnosti delan bolj na pamet. Če bi imela lokalna skupnost in glavni nosilci turizma skupno strategijo, bi se dalo narediti in iztržiti veliko več. Tudi za to si bo prizadevala kot občinska svetnica. "Vedno je treba najprej raziskati potrebe in potem ukrepati," pravi in kot primer navede dnevno-varstveni center za starejše, o katerem so se na svetu že pogovarjali. "Bolje je, da si vzamemo čas in o vsakem projektu pametno razmislimo, kot da nekaj naredimo na vrat na nos. Saj zato tudi je svet, da se posvetujemo." Na eni od sej pa je opozorila tudi na domoljubje in izobešanje zastav ob praznikih. "Ne vidiš jih praktično nikjer in to ni prav," pravi in doda, da bi tudi v šoli morali več poudarka dati državljski zavesti.

Čeprav je upokojenka, besede dolgčas praktično ne pozna. Dejavnost je na različnih področjih - od ljudskih pevk, v Cerkvi pomaga pri različnih slovesnostih. "Sicer človek zakrni," hitro doda. Zelo rada tudi hodi, uživa v naravi in miru, zato se na potep najraje odpravi sama. Prehodila je že Slovenijo od Obrežja do Trsta, lani pa se je podala na Jakobovo pot v Španiji, o čemer smo v Vrelcu že pisali. Sicer pa ji življenje zapolnjuje enajst vnukov in vnukinj, skrbi pa tudi za ostarelo mamo, ki živi na Primorskem. Vsekakor ji dela ne zmanjka.

TOPLIŠKO KRITIČNO OKO

NEVA ŽELEZNIK

Tole nevarno luknjo v tleh ob Sušici - med zdraviliško stavbo in topliško trgovino, le streljaj od kulturnega doma in občine - bi bilo treba čim prej popraviti. Je namreč zelo nevarna past, še posebej ponoči. Če nič drugega, bi jo bilo treba do popravila vsaj dobro označiti, da se nekdo zaradi nje ne bo poškodoval.

Če tudi vi opazite kakšno črno ali svetlo točko, na katero bi radi opozorili soobčane in soobčanke, nam pišite na glasilo.dolenjske.toplice@gmail.com. Veseli bomo vaših pobud za rubriko Topliško kritično oko.

Uredniški odbor

Sedaj lahko vse preberete na enem mestu!

MOJA OBČINA.SI

ANITA BOGATAJ

Občina Dolenjske Toplice in podjetje PriMS sta v aprilu 2015 za občane odprla nov informacijski medijski kanal, ki povezuje lokalno skupnost. S tem namenom smo izvedli delavnico za vse zainteresirane, ki bodo pisali novice o dogajanju v občini Dolenjske Toplice. Spletni portal MojaObcina.si je javno odprt informacijski prostor, kjer lahko lokalni pisci vsebin in uredniki objavljajo **novice, dogodke in razpise**, s čimer širijo svoje informacije in znanje prek sodobnih multimedijskih komunikacijskih kanalov. Vsak uporabnik portala lahko pridobi status pisca, ki mu omogoča širjenje informacij **znotraj svoje občine** in njene bližnje okolice. Bralcem pa so te informacije dostopne po številnih vsebinskih kanalih.

Informacije na portalu dosežejo spletne bralce na naslovu MojaObcina.si in mobilne uporabnike na naslovu m.mojaobcina.si. Novice pa lahko občani spremljajo tudi prek [Facebook strani](https://www.facebook.com/mojaobcina.si). Spletni portal tako prek prispevkov o dogajanju v lokalni skupnosti že skoraj dve leti povezuje društva, ustanove, podjetnike, obrtnike in posameznike.

Ker želimo prebivalcem občine ponuditi najbolj sveže in aktualne informacije ter novice o dogajanju v lokalni skupnosti, smo 9. aprila na delavnico povabili društva in organizacije, ki delujejo v občini Dolenjske Toplice in bodo odslej sodelovala pri soustvarjanju medija. Udeleženci so se naučili, kako lahko sami uporabljajo uredniški vmesnik za vpis, objavo in deljenje informacij po javno dostopnem spletnem prostoru. S tem so se naučili, kako na pravi način v lokalnem okolju predstavijo in iščejo vse pomembne lokalne in regijske informacije.

Vse bralce pa pozivamo, da nas spremljate še naprej in ostajate na tekočem z lokalnimi novicami. Če želite soustvarjati pri pisanju vsebin, pa se lahko pridružite naši raznovrstni ekipi.

▼ Sedaj lahko vse preberete na enem mestu!

Občina Dolenjske Toplice, Sokolski trg 4, 8350 Dolenjske Toplice,
na podlagi 6. člena Odloka o priznanjih Občine
Dolenjske Toplice (Uradni list RS, št. 16/2011) objavlja

**JAVNI POZIV
ZA ZBIRANJE PREDLOGOV ZA
PRIZNANJE OBČINE DOLENJSKE
TOPLICE ZA LETO 2015**

1. Najvišje priznanje Občine Dolenjske Toplice je grb Občine Dolenjske Toplice. Vsako leto Občina Dolenjske Toplice podeli le en grb Občine Dolenjske Toplice. Grb Občine Dolenjske Toplice se podeljuje posameznikom ali organizacijam za pomembne dosežke na gospodarskem, kulturnem, prosvetnem, literarnem in znanstvenem področju ter za vsa dejanja, s katerim se bistveno pripomore k ugledu občine.

2. Predloge za podelitev grba Občine Dolenjske Toplice lahko vložijo kdor koli. Predlog mora poleg utemeljitve vsebovati tudi ime in priimek oziroma naziv predlagatelja.

3. Rok za zbiranje predlogov za priznanje Občine Dolenjske Toplice za leto 2014 je **20. maj 2015**. Predloge lahko dostavite v pisni obliki v zaprti kuverti z oznako »Predlog za priznanje Občine Dolenjske Toplice za leto 2015 – ne odpiraj,« in sicer osebno ali po pošti na naslov Občina Dolenjske Toplice, Sokolski trg 4, 8350 Dolenjske Toplice. Če predlagatelj pošlje svoj predlog po pošti, se šteje za pravočasnega, če je bil vložen priporočeno najpozneje do razpisnega roka.

4. Prepozni in nepopolni predlogi bodo v postopku odločanja o priznanju Občine Dolenjske Toplice izločeni.

5. Za vse dodatne informacije v zvezi z javnim pozivom smo vam na voljo na sedežu občine ali prek telefona (07) 384 51 82 (Jože Muhič).

**ŽUPAN
Občine Dolenjske Toplice
Jože Muhič, l.r.**

**OBČINA DOLENJSKE TOPLICE
objavlja**

**JAVNI RAZPIS
ZA IZBIRO PONUDNIKA GOSTINSKIH STORITEV**

NAZIV IN SEDEŽ NAROČNIKA:

Občina Dolenjske Toplice, Sokolski trg 4, 8350 Dolenjske Toplice

DATUM IN KRAJ IZVEDBE:

17. julij 2015 – **KONCERT ZASEDBE KINGSTON** (Ploščad pred KKC Dolenjske Toplice)

26. julij 2015 – **RIBIŠKI PIKNIK** (Domačija Barbič, Meniška vas, ostali možni lokaciji sta ploščad pred KKC in igrišče PGD Podturn) Naročnik bo izbranim ponudnikom gostinske storitve omogočil prodajo hrane in pijače pod naslednjimi pogoji.

POGOJI:

1. KONCERT ZASEDBE KINGSTON

Koncert se bo odvil v petek, 17. julija 2015, na ploščadi pred KKC Dolenjske Toplice od 20:30 dalje. Predvideno trajanje koncerta je do 2:00 naslednjega dne.

Obveznosti organizatorja (Občina Dolenjske Toplice)

- Priprava prireditvenega prostora (klopi, mize, oder),
- prijava prireditve (Upravna enota Novo mesto in Policijska postaja Dolenjske Toplice),
- pridobitev potrebne dokumentacije (dovoljenje za zaporo ceste, dovoljenje za čezmerno onesnaževanje okolja s hrupom, soglasja sosedov),
- oglaševanje dogodka,
- postavitve in odstranitve zapore ceste,
- zagotovitev sanitarij,
- čiščenje prostora po prireditvi,

- prisotnost dežurnih oseb s strani organizatorja,
- plačilo honorarja zasedbe,
- izredni odvoz odpadkov.

Obveznosti prijavitelja

- Priprava in distribucija hrane,
- priprava in distribucija pijače,
- pogostitev nastopajoče zasedbe (hrana in pijača),
- prispevek naročniku kot delež konzumacije v minimalni višini 1.000 EUR brez DDV.

2. RIBIŠKI PIKNIK

Ribiški piknik se odvija v nedeljo, 26. julija 2015, na domačiji Barbič v Meniški vasi od 14:00 dalje.

Obveznosti organizatorja (Občina Dolenjske Toplice)

- Priprava prireditvenega prostora (klopi, mize, oder),
- prijava prireditve (Upravna enota Novo mesto in Policijska postaja Dolenjske Toplice),
- pridobitev potrebne dokumentacije (dovoljenje za zaporo ceste, dovoljenje za čezmerno onesnaževanje okolja s hrupom, soglasja sosedov),
- varovanje dogodka,
- oglaševanje dogodka,
- postavitve in odstranitve zapore ceste,
- zagotovitev sanitarij,
- čiščenje prostora po prireditvi,
- prisotnost dežurnih oseb s strani organizatorja,
- izredni odvoz odpadkov.

Obveznosti prijavitelja

- Priprava in distribucija hrane,
- priprava in distribucija pijače,
- hrana mora biti v kontekstu piknika (pečene postrvi, ribji polpeti, ribji namazi, ribja juha ...),
- pogostitev nastopajoče zasedbe (hrana in pijača),
- pogostitev VIP omizja (hrana in pijača),
- plačilo honorarja zasedbe, ki mora biti usklajena z organizatorjem.

Na razpis se lahko prijavijo podjetja in organizacije, ki lahko opravljajo gostinsko dejavnost in lahko pridobijo ustrezno dovoljenje za opravljanje gostinske dejavnosti v okviru javne prireditve.

K ponudbi priložite:

1. dokazila o pravnem statusu ponudnika (da lahko izvaja gostinsko storitev),
2. cenik s ponudbo.

Kriterij izbiranja bo najvišji prispevek kot delež konzumacije (minimalni prispevek je 1.000 EUR) pri koncertu zasedbe Kingston ter cenik s ponudbo pri ribiškem pikniku.

Na javnem razpisu lahko sodelujejo – oddajo ponudbe pravne in fizične osebe – samostojni podjetniki, ki imajo svoj sedež v Republiki Sloveniji. Ustreznost ponudnika in njegove ponudbe se preverja z merili, navedenimi v teh razpisnih pogojih.

Posamezna organizacija se lahko prijavi za eno ali obe prireditvi.

Ponudbo je treba poslati po pošti ali dostaviti osebno v zaprti kuverti na naslov: Občina Dolenjske Toplice, Sokolski trg 4, 8350 Dolenjske Toplice, **do 20. 5. 2015.**

Na kuverti mora biti vidna oznaka »**NE ODPIRAJ – POLETNE PRIREDITVE**«. Na hrbtni strani kuverte mora biti naveden popoln naslov ponudnika.

Ponudniki bodo o izidu javnega razpisa obveščeni v roku 8 dni od izbire.

Ostale informacije o razpisu dobite na naslovu naročnika ali na telefonu 051 305 259 ali 07 384 51 88.

Monografija ob 800. obletnici Dolenjskih Toplic

nadaljevanje iz prejšnje številke

ROBERT PESKAR, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije

▼ Bruhalniki Fajfarja, osrednjega izvira Sušice pod Verdunom. Foto: Marko Pršina.

Ob napovedi monografske publikacije o Dolenjskih Toplicah z naslovom *Dolenjske Toplice v odsevu časa* smo v prejšnji številki glasila obljubili nadrobnejšo vsebinsko predstavitev. Sam vsebinski koncept, ki ga je pripravil Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Novo mesto, sledi ideji, da je treba kraj predstaviti iz najrazličnejših aspektov, začenši s predstavitvijo naravnih danosti, ki jim sledijo orisi začetkov bivanjske zgodovine in drugih kulturno-zgodovinskih ter socialnih pojavov in seveda materialnih ostalin preteklosti.

Dr. Drago Kladnik in **dr. Marjan Ravbar** sta v uvodnem prispevku osvetlila geografsko lego in naravne danosti kraja ter seveda splošno poselitveno sliko topliške doline z opisom nekaterih glavnih posebnosti. Topliškim geološkim in hidrološkim razmeram sta se v nadaljevanju posvetila **mag. Andrej Lapanje** in **dr. Mihael Brenčič**, pri čemer sta opozorila na tektonsko zgradbo območja, ki pojasnjuje tudi pojav tukajšnje termalne vode. Raziskovalno pozornost sta pisca namenila zlasti zgodovini raziskav termalne vode in razlagi celotnega termalnega sistema z nekaterimi ranljivimi točkami. Nanje bomo morali biti v prihodnosti pozorni, saj bi morebitne človeške napake pri izkoriščanju tega daru narave lahko negativno vplivale na značaj termalne vode. Ta je za Toplice ključnega pomena, saj ni le zaznamovala nastanka in razvoja naselja, temveč je pomembna tudi za njegovo prihodnost. Uvodni naravoslovni sklop razprav zaključuje prispevek **Andreja Hudoklina**, ki se je nadrobneje posvetil presihajoči Sušici in kraškimi ter termalnim izvirov ob njej. Poleg nadrobniških opisov izvirov in njihovih posebnosti je avtor razkril tudi bogat značaj žival-

▼ Izrez iz zemljevida Illyricum iz leta 1572, na katerem so vrisane tudi Toplice. Hrani ga Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani.

skega sveta v in ob vodi. Pisec je še opozoril, da je bila Sušica zaradi hidroloških in geomorfoloških izjemnosti opredeljena kot naravna vrednota in obenem zaradi prisotnosti človeške ribice in ribe kaplja kot del evropskega ekološkega omrežja Natura 2000.

Sledi najobsežnejši sklop, posvečen zgodovinskemu spominu oziroma materialnim ostalinam človekove prisotnosti in njegovega delovanja v tem prostoru. Uvodoma je arheolog **Borut Križ** orisal pomen in pojav arheoloških najdišč v topliški dolini, katerih številčnost je nedvomno posledica ugodnih geografskih oziroma naravnih danosti, ki so bile s človekovega vidika za poselitev vedno mikavne. Avtor je največ pozornosti posvetil prazgodovinski naselbini na Cvingerju, ki zaradi svoje zasnove in najdb sodi med najpomembnejše starejše-železnodobne centre v Evropi. Kronološko sledi prispevek o srednjeveški zgodovini Toplic, v katerem je **mag. France Baraga** najprej osvetlil navedbo mlina pri Toplicah iz leta 1215 oziroma regist darovnice istrskega mejnega grofa Henrika stiškega samostanu. Resda dokument izvira šele iz 17. stoletja in predstavlja sklicevanje na starejšo listino, ki ni več ohranjena, a so Baragove analize pokazale, da je navedba listine iz 1215 pristna in resnična. To posledično pomeni 800 let staro arhivsko izpričano preteklost Toplic in obenem tudi najstarejšo omembo toplic v slovenskem jeziku in prostoru. Zgodovinski oris nadaljuje **dr. Boris Golec** z obravnavo razmer v novem veku, pri čemer je posebno pozornost namenil statusu Toplic kot trški naselbini, ki je sicer kratkotrajno v 17. stoletju premogla izoblikovati srenjo (občino) tržanov in trško sodstvo na čelu s trškim sodnikom, a je ta trška komponenta po stotih letih v senci zdravilišča in župnijskega središča počasi zamrla.

Cerksenemu središču v Toplicah, njegovi zgodovini in današnji podobi so posvečeni trije prispevki. **Dr. Julijana Visočnik** se je lotila najstarejše zgodovine župnije in pri tem opozorila, da je sprva Mariji posvečena cerkev sodila v okvir prapžupnije v Šmihelu pri Novem mestu, a se je kot vikariat ali kaplanija iz nje izločila prva, in sicer še pred letom 1328, ko se prvič omenja topliški kaplan. Cerkev je bila sprva v patronatu gospodov s Čreteža, pomembne kranjske plemiške rodbine. Po njihovem izumrtju so leta 1455 te pravice prešle v roke Turjaških, najpomembnejše rodovine na Kranjskem, kar je zaznamovalo tudi nadaljnjo zgodovino in razvoj kraja. Zanimiv je oris župnije v času protestantizma in protireformacije, v kateri je vidno vlogov v Toplicah odigral tedanji vikar Matija Kastelec, ki se je sicer v slovensko zgodovino zapisal predvsem kot literat in poznavalec na gradbenem področju. Zgodovino župnije v novem veku je nadrobneje osvetlil **mag. Blaž Otrin**, konkretnije od konca 18. stoletja, ko je bila okoli leta 1770 ustanovljena samostojna župnija in je v sklopu jožefinskih reform prešla iz pristojnosti goriške v novoustanovljeno ljubljansko nadškofijo, pa vse do začetka druge svetovne vojne. Avtor se je pri tem opiral na več ohranjenih vizitacijskih zapisov in drugih listin, ki nazorno prikazujejo tedanje cerkvene, duhovne in materialne razmere v topliški župniji. Na koncu prispevka je dodan seznam vseh ar-

► Prvi knez Janez Vajkard Auersperg (1615–1677) na kovancu iz numizmatičnega kabineta Narodnega muzeja Slovenije.

► Toplice na grafični upodobitvi v knjižici Sigmunda Grafa iz leta 1831. Izvod knjižice hrani Marko Pršina.

hivsko izpričanih duhovnikov, ki sta ga pripravila oba pisca. Sklop zaključuje umetnostnozgodovinski oris župnijske cerkve in župnišča **dr. Roberta Peskarja**, ki je v osnovi še ostanek protiturskega tabora. Čeprav kompleks še ni doživel strokovno vodenih obnovitvenih del, je bilo mogoče z nadrobno analizo grajenih struktur in njihovih značilnosti vendarle izluščiti njegove poglavitne stavbne faze. Opisanim sledijo trije najobsežnejši prispevki. Prvega je prispeval **dr. Stane Granda**, ki se je lotil političnega, gospodarskega in socialnega dogajanja v 19. stoletju, ko je bila topliška dolina gospodarsko med razvitejšimi občinami, za kar so imeli zasluge knezi Auerspergi. Kot je

avtor poudaril, pa knežja rodbina kljub povezanosti z dunajskim dvorom ni zmoгла usmerjati prometne politike države, ki bi izničila prometno neugodno lego njihovega gospodarskega bazena ob zgornji Krki. Zato se kraj ni mogel več gospodarsko razvijati, kar je posledično pomenilo upad nekaterih dejavnosti v tem prostoru. Te razmere so se po svoje zrcalile tudi v topliškem stavbnem fondu in njegovem razvoju, ki ju je orisal **Marko Pršina**. Avtor je natančno razčlenil nekatere dejavnike v naselju, kot so prometne povezave ter oba požara in njihove posledice v urbanističnem razvoju naselja v 19. in 20. stoletju. Pri tem je na podlagi franciscejskega katastra in drugih zgodovinskih virov ugotovil, da so starejše topliške hiše močno propadle oziroma da je ohranjena le še peščica njih. Na srečo pa se je v celoti ohranil zdraviliški kompleks, ki je sicer doživel določene arhitekturne spremembe, a te na vsebino niso imele bistvenega vpliva, razen seveda na kakovost bivanja in storitev. To pa je že tema, ki predstavlja predmet naslednjega prispevka v monografiji. Avtor **Matej Rifelj** je tematiko razdelil na zgodovinski oris zdravilišča in njegov razvoj, v katerem je poudaril zgodnje odkritje termalne vode in njeno izrabo v 17. in 18. stoletju. V tem času so Auerspergi zgradili prvo kopališko in zdraviliško stavbo, pri čemer je avtor nadrobno predstavil tudi zgodovinske okoliščine in lastniške spremembe med obema vojnoma vse do današnjih dni. Drugi del prispevka pa je posvetil zdravljenju in gostom, torej nadrobni vsebini topliškega zdravilišča. Pri tem je naglasil, da so bili do začetka 20. stoletja večinski gostje premožnejše plemstvo in meščanstvo ter vojaštvo. Šele po drugi svetovni vojni se je z obiskom zdravstvenih zavarovancev letni obisk zdravilišča bistveno povečal, z izboljševanjem zdraviliške in prenočitvene ponudbe pa se je povečevalo tudi število nočitev. Ugotovil je, da imajo danes v Dolenjskih Toplicah obiskovalci na voljo sodoben zdraviliški, športno-rekreativni in wellness center, kjer je po večstoletnem delovanju na prvem mestu še vedno zdravilna termalna voda.

Nadaljevanje sledi.

► Župnijska cerkev sv. Ane z župniščem. Foto: Marko Pršina.

► Letalski posnetek današnjega Wellness centra Balnea. Foto: Marko Pršina.

Mladi topliški atleti odlični na mnogobojih JV Slovenije

ŠD DOLENJSKE TOPLICE

Tudi letos v okviru atletske sekcije Dolenjske Toplice z velikim veseljem vadijo in tekmujejo mladi osnovnošolci. Najmlajših je celo nad 30.

Ker je tekmovalje eden pomembnejših delov vadbe mladih, smo se potrudili in najmlajše vključili v mnogobojsko tekmovalje, ki je temelj v razvoju vsakega atleta. Zelo smo zadovoljni, tako z rezultati kot s pristopom mladih do tekmovalj.

Tako smo tekmovali v Radečah in Kočevju ter osvojili skupno 13 medalj. V Kočevju so naši najmlajši dečki slavili trojno zmago v kategoriji U-12. Zmagal je **Domen Pelko**, drugi je bil **Luka Čuk** in tretji **Matevž Fabjan**. Zmagovalci v ostalih posameznih kategorijah so postali še **Blaž Pelko**, **Katarina Vrbinc**, **Klara Ostojič** in **Petja Markovič**.

Hvala vsem staršem, ki so v tako velikem številu na vsakem tekmovalju navijali za svoj naraščaj, ki bo, upamo, čez nekaj let popravil tudi kakšen šolski rekord. Kar nekaj odličnih osnovnošolskih rekordov imajo še vedno starši naših mladih tekmovalcev, v kar se lahko prepričate vsi, ki kdaj zavijete na šolski hodnik pri telovadnici.

Skupinska fotografija z mnogoboja v Kočevju.

Kegljanje na 40. ŠIU

D. Z., Društvo upokojencev Dolenjske Toplice

V okviru 40. ŠIU PZDU Dolenjske in Bele krajine se je 8. aprila v Kočevju odvijalo tekmovalje v dvoranskem kegljanju za ženske. Tudi naše predstavnice v sestavi **Slavica Kovač**, **Fanika Krese**, **Zvonka Prosen** in **Vera Gimpelj** so se udeležile tega tekmovalja in s 1156 podrtimi keglji osvojile zadnje, 9. mesto. Iskrene čestitke, da so, kljub temu da niso imele skoraj nič treninga, zbrale toliko poguma in se udeležile tega tekmovalja z geslom važno je sodelovati in upanjem, da bo prihodnje leto boljše.

9. aprila pa so se zbrale moške ekipe na kegljišču v Kanižarici. Tekmovalje je potekalo v zelo napetem vzdušju, ker so vse ekipe pričakovale kar najboljši rezultat in visoko uvrstitev na lestvici. Tudi naša ekipa v sestavi **Jože Zupančič**, **Jože Fink**, **Vili Volf**, **Dušan Peterlin** in **Drago Zupančič** je sodelovala v tem boju in z 2093 keglji osvojila drugo mesto med enajstimi ekipami. Prav tako drugi je bil med posamezniki s 550 podrtimi keglji član naše ekipe **Jože Zupančič**. Prihodnje leto pa seveda naskok na prvo mesto.

Lep uspeh mladih hokejistov

PETER ŠARLOHAR, trener mladih selekcij

Tokrat smo se po enomesečni pavzi odpravili v Lukovico, kjer smo odigrali še zadnji turnir pred domačim turnirjem prihodnji mesec. V Lukovici smo se že tradicionalno udeležili tekmovalja v vseh treh starostnih kategorijah, in sicer U-8, U-10 in U-14.

V kategoriji U-8 smo tokrat presenetili vso zbrano občinstvo ter se veselili treh zmag in enega poraza, kar je zadostovalo za končno zmago. Naši fantje se poželi veliko simpatij, saj so prikazali veliko mero hokejskega znanja. Velja omeniti tudi to, da je nagrado za najboljšega igralca turnirja v kategoriji U-8 prejel naš igralec **Lian Uhan**.

V kategoriji U-10, v kateri je nastopila mešana ekipa (6 deklet in 3 dečki), so ravno tako osvojili pokal, in sicer za 3. mesto. Dekleta in fantje se niso ustrašili nasprotnih ekip in so se jim zoperstavili tako, kot se spodobi, in že od samega začetka zaigrali agresivno. Tudi v tej kategoriji smo imeli poleg pokala za 3. mesto svojega predstavnika med dobitniki nagrad. Pokal za najboljšega strelca je zaslužen dobil **Marko Pirnar**. Navdušil je tudi s svojo borbenostjo in nepopustljivostjo, podobno tudi cela ekipa.

V kategoriji U-14 pa smo tokrat osvojili 3. mesto, vendar bi lahko ob majhni pomoči boginje sreče tudi kaj več, saj smo v izdihljajih tekme proti vrstnikom iz Horjula prejeli zadetek, ki je bil zelo boleč za celo ekipo, končni rezultat pa 3:2 v korist horjulskih hokejistov. Na tekmi z vrstniki iz Prevoj smo tudi občutili pomanjkanje sreče, saj smo tudi na tej tekmi gol dobili povsem ob koncu. Ta dva poraza sta psihično zelo prizadela naše fante. Po tej tekmi smo se usedli, dorekli nekaj stvari, v ekipo vrnili prepotrebno samozavest in odločno krenili na zadnjo tekmo, kjer so nas čakale ljubljanske Srake. Na začetku so fantje stopili na plin in vrstnikom pokazali, da jim tokrat zmage ne bo vzel nihče. Ob zadetkih **Adriana Čuke** in **Žige Milavca** ter ob spektakularnih obrambah **Jureta Rožiča** smo dosegli zmago, ki je pomenila končno tretje mesto na turnirju. Rožič je bil po izboru vseh trenerjev izbran za najboljšega vratarja turnirja.

Vse pa vabimo na naš turnir, ki se bo odvil **9. maja 2015** na igrišču pri osnovni šoli. Pridite podpret naše fante, ki si to zaslužijo. Za bogat program bo poskrbljeno.

Šahovska tekmovalja v marcu

ŠK DOLENJSKE TOPLICE

Marec je bil mesec ekipnih tekmovalj. Na Otočcu je 22. marca potekalo ekipno državno prvenstvo OŠ v kategoriji do 15 let. Dekleta (**Manca Kumelj**, **Nika Potočar**, **Pika Klančičar** in **Barbara Bučar**) in fantje (**Marko Janko**, **Lovro Rončević**, **Peter Pršina**, **Luka Pršina** in **Jan Cimermančič**) so se uvrstili na 11. mesto ter s tem dosegli pričakovane uvrstitve.

V Novem mestu pa je teden dni pozneje potekalo še pokalno prvenstvo Slovenije za člane. Ekipa ŠK Dol. Toplice v sestavi **Emil Luzar**, **Jože Pucelj**, **Jure Muhič**, **Roman Janko**, **Damjan Gorše** in **Andrej Kregulj** se je po dobrih igrah uvrstila na 8. mesto.

Tradicionalnega 13. mladinskega turnirja na Igu sta se udeležili dve naši tekmovalki, in sicer **Maša Vidic** in **Nika Potočar**. Prva je v kategoriji deklet do 8 let osvojila zelo dobro 3. mesto.

Skupaj do nakupa novega gasilskega kombija

ŠTEFAN GORENC, predsednik PGD Dolenjske Toplice

Od aprila smo v Prostovoljnem gasilskem društvu Dolenjske Toplice bogatejši za nov gasilski kombi za prevoz moštva GVM-1, ki ga brez pomoči občanov, občanov in podjetnikov ne bi kupili. Tako smo ponosni lastniki vozila, vrednega okrog 41 tisoč evrov.

8. aprila smo ga predstavili predstavnikom občine. Župan **Jože Muhič** je opravil tudi testno vožnjo, nad katero je bil povsem navdušen. Vozilo bo služilo za prevoz moštva na intervencije skupaj s pripadajočo gasilsko-reševalno opremo, pa tudi mladinske tekmovalne ekipe se bodo odslej na tekmovanja vozile v varnejšem vozilu.

Še enkrat bi se zahvalili donatorjem in vsem ostalim, ki so nam s finančno pomočjo omogočili nakup tega vozila.

Društveno kolesarjenje

DUŠAN KRAŠEVEC, DU Dolenjske Toplice

Vsak četrtek v sezoni med aprilom in oktobrom imamo v načrtu društva kolesarjenje. Tako smo se tudi 16. aprila zbrali pred društvenimi prostori, se prešteli in ugotovili, da se je udeležba od prvega letošnjega kolesarjenja teden dni prej povečala za polovico.

Hitro smo uskladili potek trase in v šali z nami povabili tudi gospo Mlinarjevo, ki je ravno prišla mimo. Zahvalila se je za povabilo in poudarila, da še ni bila na kolesu pa tudi zdravje in leta ji tega ne dopuščajo. Mi pa smo se zavili na sedeže svojih koles in se podali na dogovorjeno traso. Najprej mimo hotela Balnea pa naprej po Ulici Maksa Henigmmana in proti Sušicam. Spotoma smo opravili malo šolo kolesarjenja in že smo bili v Dobindolu. Po prvem večjem vzponu smo ugotovili, da nekateri še niso pripravljeni za nadaljnje vzpenjanje, zato smo obrnili in se vrnili v dolino. V Toplicah smo preverili, ali novi lokal Pub pri mostu že obratuje, a smo bili žal prehitri. "Pridite popoldan, bo že," so nam rekli. "V redu, pa takrat," smo odvrnili. Kolesarka je morala domov po opravih, zato sva jo pospremila do odcepa za jaso. A mimogrede smo pri šoli srečali našega člana Tineta in ga poprosili, da nas fotografira. Prijazno je to tudi storil. Hvala! Posloviva se od kolesarke, midva pa prek Polja v Stražo do Prečne in v Češčo vas, kjer sva preverila stanje konjičkov, gospodar konjeniškega centra **Branko Grubačevič** pa nama je postregel z osvežilnim napitkom. Mimogrede naju je povabil na ogled na Gorjance v kraj Popoviči na Hrvaškem, kjer v zapuščeni vasi ureja turistični kompleks. Ja, bomo šli pogledat! Nadaljujeva prek Zaloga in Straže, si ogledava nov most preko Krke in se odpeljeva domov. Lakota priganja.

Društvena kolesarjenja so namenjena predvsem druženju in lažji rekreaciji, zato nikakor ne hitimo in si ne zadajamo pretežkih tur. Da preverite, ali to res drži, se nam prihodnji ali kateri drug četrtek enostavno pridružite.

Pohod na Makute

ELICA PAVLIČ, DU Dolenjske Toplice

JOŽE LUKŠIČ

Člani Društva upokojencev Dolenjske Toplice smo se 14. aprila opravili na Makute.

Zbrali smo se v Dolenjskih Toplicah pred društvenimi prostori in nadaljevali po Roški cesti, kjer smo krenili na odcep proti Bušincu. Po dveh kilometrih hoje smo preko Dobrave mimo vasice Bušinec, kjer je nekaj kmetij, ki se ukvarjajo z živinorejo in sadjarstvom, zavili na označeno pešpot E-7, ki vodi po gozdni poti do Verduna in naprej vse do Gosposdične na Gorjancih. Narava se prebuja, vsak dan zacveti kakšna nova cvetlica in tudi drevje je že ozelenelo ... Iz gozda se pogled odpre po topliški dolini z vasicami Sušice, Dobindol, Uršna sela, Laze. Na nasprotni strani se kot krtina dviguje Ljuben, posejan z vinogradi in zidanicami. Pridne roke pridelajo dobro kapljico. Vidimo tudi naš cilj, Makute, Lubanec. Mimo Verduna vodi razgledna cesta do Dobindola, tipične podeželske vasice, prečkanju ceste pa sledi vzpon do Makut s postankom, druženjem in okrepčilom. Lepo število pohodnikov (45) se nas je zbralo, 25 nas je prišlo iz Dolenjskih Toplic, ostali so se pridružili med potjo, da so skrajšali pot, ki je slikovita, a dolga. Prijetnemu druženju je sledil povratek preko Lubanca po gozdnih poteh do Gorenjih Sušic in vse do Dolenjskih Toplic. Ljuben je prepreden s številnimi potmi, primernimi za pohode in tudi kolesarjenje, in nas vedno znova vabi v prelepo naravo s čudovitimi razgledi.

Planinski pohod na Lepenatko

MARJAN MARKOVIČ

Kar nekaj časa sva s predsednikom **Dušanom Kraševcem** razpravljala, da bi bilo dobro ustanoviti planinsko sekcijo. Naš namen in moj kot predlagatelja pohodniških tur je predvsem želja, da bi topliški upokojenci doživeli naše ne pretežke gore v vseh njihovih lepotah in ob tem predvsem uživali. V začetku marca smo tako skupino tudi ustanovili. Za našo prvo turo sem izbral Lepenatko (1425 m), ki stoji med Kamniškimi Alpami in Menino planino, pod njo pa ležita Gornji Grad in slikovita cerkev Nova Štifta.

Zadnjega marca se nas je peterica vkrcala v moj avto in odpeljala v smeri proti prelazu Črnivec nad Kamnikom, kjer sta nas pričakala še dva člana. Že takoj, ko smo stopili na prosto, nas je stresel mrz z močnimi sunki vetra. Ker to pot dobro poznam, sem takoj predlagal drugo različico in to z nasprotne strani gore. Malo spogledovanja, pa Marjan že poln adrenalina, ki bi vseeno šel, potem pa še dvojica v copatah so tehtnico obrnili na mojo stran.

Štartali smo sicer 500 m nižje v Lučah, a smo bili vsaj v zavetrju smrekovega gozda. A s te strani se svet postavi pokonci, zato sta se zakonca iz Ljubljane, ne da bi bila užaljena, odločila za sestop. Še prej pa smo naredili skupinsko sliko.

Neverjetno s kakšno lahkoto smo grizli v strmino proti 1000 metrov višjemu gorskemu cilju. Še toliko nismo bili zadihani, da smo lahko ves čas na glas podoživljali našo hojo. Tine si je sicer želel čimprej iz gozda, Vida se je prepričala, da je marsikatera težava v glavi (sam to dobro vem), Marjan je ugotovil, da je kupil dobre čevlje, Dušana pa so skrbela kolena ob povratku.

Veter se je močno krepil, še posebej, ko smo prešli gozdno mejo. Pred nami se je prikazala s travo porasla Lepenatka, ki si še kako zasluži to ime. Čakalo nas je še 200 višinskih metrov po odprtem prostoru proti vrhu, kjer se je veter nenormalno krepil. A to nas ni ustavilo. Vsak se je po svoje trudil, a vsi smo bili enotni ob vriskanju in tuljenju od navdušenja na vrhu. Potem pa še prijeten šok. Ko sem se ozrl v dolino, nisem mogel verjeti, da sta za nami po lažji smeri prišla zakonca Černe. Vsa čast jima, kar je dokaz, da se v gore hodi dokler je človek živ.

Pred malo kočo je še kako teknila malica, meni pa je bilo le žal, da nisem mogel naštetih lepih kamniških gora, ki so jih zakrivali oblaki. Le Raduha (2062 m) nas je, obsijana s soncem in pokrita s snegom, opazovala od strani.

Na koncu pa lahko tudi Vida, Tine, Marjan, Dušan in zakonca Černe povedo, ali se splača gojiti taka pohodniška snidenja.

Izobraževanje prostovoljcev projekta Starejši za starejše

MILICA LUKŠIČ, DU Dolenjske Toplice

Društveni koordinatorji in vnašalci podatkov v računalnik Dolenjske, Bele krajine, spodnje posavske regije in dela Ljubljane, ki delajo na projektu Starejši za višjo kakovost življenja doma, so se pod vodstvom pokrajinske koordinatorice Nade Povše sredi marca udeležili letnega izobraževanja v Hotelu Delfin v Izoli. Organizator izobraževanj je bila Zveza društev upokojencev Slovenije, ki koordinira program Starejši za starejše, kot ga krajše imenujemo.

Roža Šonc, vodja programa Starejši za starejše, je podala analizo opravljenega dela v letu 2014 in pohvalila delo koordinatorjev. **Ida Križanec** je predavala o samopodobi prostovoljca in učnih tipih. Kriminalistični inšpektor **Cveto Kokelj** s PU Koper je predstavil aktualno temo nasilje nad starejšimi. V predavanju je vpletal konkretne primere. Iz društva RESje-ZDUS sta **Ana Cajnko** in **Jože Škrlič** predstavila smernice za vzpostavitev kontakta s svojci in osebam s demenco. **Nada Povše** je predstavila vlogo in naloge društvenih koordinatorjev. Pomemben del izobraževanja je bilo usposabljanje na računalniškem programu BOPRO, ki služi evidenci in analizi podatkov za projekt Starejši za starejše. Računalniško izobraževanje je vodil **Miha Bogataj**.

Projekt Starejši za starejše izvajajo v 300 društvih upokojencev po vsej Sloveniji. Cilj programa je najti osamljene, onemogle, pomoči potrebne vrstnike, jim pomagati, organizirati pomoč in jim polepšati starost ter posredovati informacije o starejših, ki potrebujejo pomoč, vladnim in nevladnim organizacijam. Moto projekta je: »Danes bom jaz pomagal tebi, jutri bo kdo mlajši pomagal meni.«

Letno obvezno izobraževanje imajo tudi anketarji in drugi prostovoljci v DU. V ta namen so se iz DU Dolenjske Toplice, Straža, Uršna sela, Dvor in Žužemberk zbrali 13. aprila v topliškem KKC. Izobraževanje je bilo razdeljeno na dva dela. V prvem delu je Nada Povše, pokrajinska koordinatorica projekta, predstavila samopodobo prostovoljca, ki se gradi na podlagi potrebe po moči, svobodi, zabavi, ljubezni in smislu. Vse to potrebujemo za uresničitev ciljev, da z odgovornostjo gradimo naše odnose, da se zabavamo, sprostimo, se učimo sprejemanja, naklonjenosti in sočustvovanja do ljudi in se zavedamo, da naše prostovoljno delo osmišlja naše življenje. Nova znanja, spoznanja in vedenja si pridobivamo do konca življenja. Prostovoljci se morajo naučiti vzpostaviti kontakt s starejšimi ljudmi, ki jih morajo jemati kot avtonomne, spoštovanja vredne ljudi. Ohraniti je treba dostojanstvo človeka. Na obisku je treba poslušati. Obiskane osebe se morajo zavedati, da so slišane. Od obiska morata nekaj imeti oba, tako obiskani kot prostovoljec.

V drugem delu izobraževanja je **Jan Zavodnik**, vodja policijskega okoliša, predstavil temo nasilje v družini. Vzroki zanj so različni (alkohol, vedenjski vzorci, slabi odnosi ...). Vrste nasilja so: fizično, spolno, psihično, ekonomsko ter zanemarjanje otrok, mladoletnikov in starostnikov. Nasilje lahko poteka po fazah ali pa je nenehno. Vloga prostovoljca je pomembna. Znati mora poslušati in si pridobiti zaupanje žrtve nasilja. Žrtev mora vedeti, da je nasilje kaznivo dejanje, zato jo je treba prijaviti, da ga prijavi.

Zahvala za pomoč

IVANA PELKO, KORK Dolenjske Toplice

Najprej bi se rada zahvalila vsem našim novim članom in nato še vsem ostalim, saj s članarino in prostovoljnimi prispevki pomagata soljudem v stiski. Torej ste vsi naši člani obenem tudi neke vrste donatorji. Letos je ta seznam kar dolg (980 članov). Prispevali pa ste tudi 603 evrov prostovoljnih prispevkov. Zelo se bomo potrudili, da bomo tudi letos pomagali tistim, ki bodo to pomoč najbolj potrebovali. Vsem članom res iskrena hvala, tudi tistim posameznikom, ki so prispevali le prostovoljne prispevke.

Ko sem bila v začetku aprila z **Barbaro Ozimek**, sekretarko OZRK Novo mesto, na obisku pri družini Ivekovič, ki jim je nedavno pogorel dom, sta bila Alma in Štefan izjemno presenečena nad zbranimi sredstvi. Skupaj smo zbrali 16.208 evrov. Rečem lahko le iskrena hvala vsem, posameznim občanom in družinam, ki so ponovno pokazali, da jim je mar za sočloveka v stiski. Hvala tudi aktivistkam, ki so kar nekaj svojega časa porabile za to našo nepredvideno, a pomembno nalogo. Denar je bil nakazan na poseben račun pri OZRK Novo mesto, kjer se seznam donatorjev daljša, saj denar pošiljajo ljudje iz različnih koncev Slovenije.

Čestitke

Čestitke pa še enkrat veljajo našim trem jubileantkam: **Matilda Berus** je praznovala 91 let, **Anica Brkič** 92 let, **Antonija Grabnar** se je ta mesec vpisala med naše jubilate – postala je 90-letnica. Naj v krogu domačih lepo preživljajo svoja visoka leta.

Vabilo na srečanje

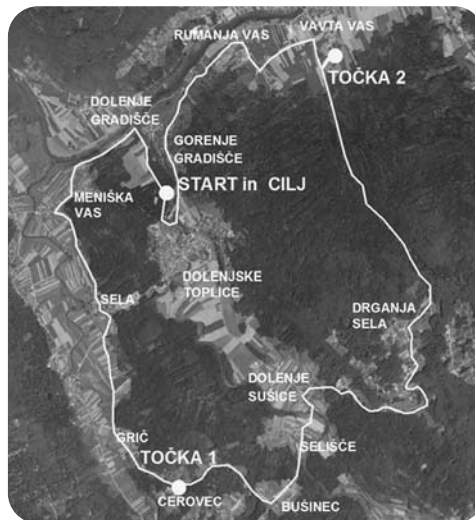
Vse starejše občane obveščam, da bo tradicionalno srečanje 15. maja 2015 ob 17. uri v jedilnici osnovne šole. Aktivistke bodo vsem takoj po praznikih prinesle osebna vabila, do takrat pa premislite o udeležbi. Veselimo se srečanja in druženja z vami.

Izlet v Planico

ROK KASTELIC, ŠTD Lubanec

21. marca smo si člani ŠTD Lubanec in Društva krajanov Sušica ogledali skupinsko tekmo v poletih v Planici. Z avtobusom, ki ga je vozil **Domine Zupančič**, smo se že ob 6. uri pripeljali do izteka skakalnice. Kljub temu, da avtobus ni bil poln, smo se imeli zelo lepo in smo z glasnim navijanjem doprinesli k zmagi naših orlov.

Trasa izleta

Kolesa sreče – kolesarjenje z namenom

UREDNIŠKI ODBOR

Rotary klub Dolenjske Toplice, Servis in prodaja koles Štangelj ter Društvo Sonshine v **soboto, 30. maja 2015**, organizirajo že drugi kolesarski izlet z namenom – Kolesa sreče. Druženje v naravi, ki se bo začelo nekaj po deveti uri zjutraj, bodo nadgradili z ozaveščanjem na temo avtizma, zbrana sredstva pa namenili pomoči družinam, ki živijo z avtizmom.

Kolesa sreče se bodo začela vrteti in se tudi ustavila na jasi v Dolenjskih Toplicah, vmes bodo udeleženci prekosarili dobrih 20 kilometrov dolg krog okoli Dolenjskih Toplic in Straže, v naravi, pretežno po gozdnih in poljskih poteh. Med izletom bosta organizirana dva izobraževalna postanka - na prvi postaji, Turistični kmetiji Plavica, se bodo udeleženci seznanili z zeliščarstvom, na drugi pa s tematiko avtizma. Na cilju bosta glasbeni program in srečelov, glavni dobitek pa bo kolo. Dogodek bo posebej prijazen do družin, izleta pa se lahko udeležijo tudi mlajši kolesarji, stari vsaj 10 let. Letos bo za udeležence, ki niso večji kolesarjenja po naravi, organiziran tudi dodaten rekreativni pohod s spoznavanjem naravnih lepot Dolenjskih Toplic. Organizirana bo vožnja v skupini, za udeležbo na izletu so primerna gorska in trekking kolesa, vsak udeleženec pa mora uporabljati čelado. Tehnična pomoč in zdravstvena oskrba bosta zagotovljeni (spremljevalno in reševalno vozilo).

Primož Mihelič iz Društva Sonshine, ki bo na dogodku predstavil tematiko avtizma, poudarja, da "dogodek ni namenjen le zbiranju sredstev. Želimo tudi razširiti razumevanje avtizma. S sredstvi, ki smo jih zbrali na lanskem Kolesih sreče smo lahko pomagali vsem slovenskim staršem otrok z avtizmom, ki so se odločili za usposabljanje v ZDA in so pri tem potrebovali pomoč. Tudi v prihodnje želimo ohraniti zmožnost pomagati pri usposabljanju vsem družinam, ki so pomoči potrebne."

Avtizem je najhitreje rastoča diagnoza na svetu. Samo v zadnjih 18 letih se je število oseb z diagnozo motnje avtističnega spektra povečalo z 1/1000 na 2/100. Danes ima torej to diagnozo dva odstotka ljudi - v Sloveniji z avtizmom živi kar 40 tisoč ljudi.

Več informacij o dobrodelnem kolesarskem izletu je na voljo na spletni strani Rotary kluba Dolenjske toplice www.rotary-dolenjsketo-plice.si in na Facebook strani www.facebook.com/kolesasrece.

Policija svetuje

JAN ZAVODNIK, vodja policijskega okoliša

Sončni žarki so že dodobra segreli zemljo. Zato so se kmetijska opravila v naravnem okolju že začela. Pri delih se pogosto uporablja traktorje, ki so konstruirani za vožnjo, vleko ali potiskanje traktorskih priključkov, za pogon teh priključkov ali za vleko priklopnega vozila. Da bi se delo s traktorjem in traktorskimi priključki odvijalo varno, upoštevajte cestnoprometne predpise in naslednja pravila:

- Traktor naj vozi voznik, ki ima **veljavno vozniško dovoljenje** kategorije F, je usposobljen za delo s traktorjem in traktorskimi priključki ter ni pod vplivom alkohola, mamil ali psihoaktivnih zdravil.
- Traktor mora biti **registriran, tehnično brezhiben** s prižganimi in čistimi lučmi ter odsevniki in ustrezno opremljen z **rumeno utripajočo lučjo**, če ima pripet priključek, ki je širši od traktorja, ter na skrajnem zadnjem delu traktorja ali traktorskega priključka nameščeno označevalno tablo - trikotnik
- Na traktorju naj se prevažata **le toliko oseb, kolikor je sedežev**. Na traktorskih priključkih oseb ni dovoljeno prevažati!
- Na priklopnem vozilu (prikolici) se sme prevažati do pet oseb**, potrebnih za nalaganje in razlaganje tovora, če sedijo na podu priklopnega vozila znotraj stranic.
- V nobenem primeru se osebe ne smejo voziti na tovoru!**
- Hitrost vožnje morate vedno prilagoditi stanju in razmeram na cesti**, po kateri vozi traktor, ter lastnostim in stanju priklopnega vozila ali priključka in tovora na njem ali v njem.
- Pri vključevanju v promet se je treba prepričati**, da je cesta prosta v zadostni razdalji, da bo vključevanje v promet varno.
- Pri vožnji z neutrjenih površin na cesto je treba kolesa vedno očistiti**, da zemlja ali blato ne padata na cesto.
- Onesnaženo cesto je treba nemudoma očistiti**. Če tega ne stori ali ne more storiti onesnaževalec sam, cesto na njegove stroške očisti redni vzdrževalec ceste.
- Tovor ne sme predstavljati nevarnosti ali ovire** za druge udeležence v prometu, povzročati škode na cesti in objektih, onesnaževati okolja, zmanjševati stabilnosti vozila, povzročati hrupa nad dovoljenim, zmanjševati preglednosti vozniku, zakrivati naprav vozila in se razsipati ali padati z vozila.
- Pri vožnji in delu s traktorjem **upoštevajte vsa tehnična navodila** za traktor in uporabo priključkov.
- Pri vožnji in delu s traktorjem **spoštujte predpise s področja varstva pri delu**.

Za konec pa bi občane Dolenjskih Toplic obvestil, da se je lani na makadamski cesti na Dobravi našlo večji kovinski ključ, po vsej verjetnosti od zidanice, ki je bil prinesen na PP Dolenjske Toplice. Če ga kdo pogreša, se lahko zgleda na PP in ključ prevzame.

Če imate kakršno koli vprašanje o delu policije, predlog ali informacijo, ki bi policiji koristila pri odkrivanju storilcev kaznivih dejanj, mi to lahko sporočite na tel. številko 07 38 43 890 ali na elektronsko pošto jan.zavodnik@policijska.si.

Prvoaprilska potegavščina

UREDNIŠKI ODBOR

V prejšnjem Vrelec smo vam jo zagodli. Neresničen je bil članek Severina v Dolenjskih Toplicah, kar ste mnogi tudi ugotovili in nam poslali vaš odgovor. Med prispelimi odgovori smo izžrebali **Ivanko Šlibar** iz Starih Žag. Za nagrado jo bo župan **Jože Muhič** povabil na kosilo.

Čestitamo!

Zdravstveno letovanje otrok na Debelem rtiču 2015

BARBARA OZIMEK, sekretarka OZRK Novo mesto

Območno združenje RK Novo mesto tudi letos zbira prijave za zdravstveno letovanje otrok poleti na Debelem rtiču. Možni so štirje sedemdnevni termini od 29. junija do 20. julija. Lahko se prijavijo otroci, stari od 7 do 14 let, s pogostimi zdravstvenimi težavami, kar pomeni, da so večkrat letos obiskali zdravnika. Na letovanju jim bomo omogočili lepe obmorske počitnice za minimalni prispevek od 40 do 60 evrov. Zainteresirani starši lahko otroke prijavijo pri šolskih svetovalnih službah ali dobijo vse informacije na OZRK Novo mesto, tel. št. 07 39 33 126.

▼ Iz arhiva z letovanja na Debelem rtiču.

Prvomajski pohod na Pogorelec

Klub za prosto letenje Kanja 1. maja organizira tradicionalni pohod na Pogorelec. Start bo ob 9. uri pri gozdnem gospodarstvu v Podturnu, hoje je za približno uro in pol v spremstvu vodnikov. Srečanje na vrhu bo ob 11. uri, sledi malica iz nahrbtnika ob ognju, morda pa tudi kakšno presenečenje.

Ob ugodnem vremenu bodo z vrha poleteli jadralni padalci. Vabljeni vsi, ki jim dobra družba ni odveč.

Terme Dolenjske Toplice vabijo

UGODNO za občane Dolenjskih Toplic:

- Obisk **savn** (pon.-čet., 3 ure)

Cena s popustom: **10,00 EUR** (15 EUR)

- **Kopanje** v Wellness centru Balnea, ob pon. (3 ure)

Cena s popustom: **3,80 EUR** (8 EUR)

NOVO: klasična masaža PLUS z masažnimi olji: poživljajoča mešanica **citrusov**, protibolečinska za **masažo hrbta**, pomirjevalna s sivko in borom ter negovalna mešanica za kožo s citrusi in **mangom**

Cena: **28 EUR** (20 min.), **41 EUR** (40 min.)

Ponudba ne velja za akcijske cene, kot tudi ne med prazniki in počitnicami.

T: 07/ 39 19 766,

www.terme-dolenjske.si

TERME KRKA

Spoštovani naši sokrajani,

ob 50. obletnici delovanja
podjetja **FerroČrtalič d. o. o.,**

vas **vljudno vabimo na**

DAN ODPRTIH VRAT,

ki bo **7. maja 2015 ob 17. uri**
na sedežu podjetja na Selih
pri Dolenjskih Toplicah.

Ob tej priložnosti vas bomo поблиže seznanili z našim podjetjem, proizvodnim programom in se skupaj poveselili ob visokem jubileju podjetja.

**Veselimo se našega
skupnega druženja!**

Mojca Andolšek, direktorica

ZABAVNI KOTIČEK

Med prispelimi rešitvami marčevskega nagradnega sudokuja smo izžrebali Matjaža Markoviča, Sela 32 b, 8350 Dolenjske Toplice, ki prejme pico v Gostišču Kolesar. Tudi tokrat vam pravilno rešen nagradni sudoku lahko prinese nagrado – prav tako pico v Gostišču Kolesar – nagrado je možno unovčiti dva meseca po izidu Vrelca. Prislužite si jo tako, da pravilno izpolnjen nagradni sudoku izrežete ali prepisete in pošljete na naslov Občina Dolenjske Toplice, Sokolski trg 4, pripis Glasilo – sudoku, 8350 Dolenjske Toplice, in sicer do 15. maja 2015. Izmed vseh pošiljateljev/ic bomo izžrebali dobitnika/co nagrade in ga/jo objavili v prihodnji številki glasila, ko bomo dodali tudi rešitve tokratnih sudokujev.

Navodilo. Prazna polja izpolnite tako, da bodo v vrstici in stolpcu vse številke od 1 do 9. To velja tudi za vsakega od kvadratov 3 x 3. Možna rešitev je vedno le ena.

SUDOKU

5		4	8	1	6	3		2
	2		5	4	7	6	8	1
9	6	3				2		5
	1		9	6				7
8	4		1			9		3
1	5	2	7	8			3	
			2				7	
					4			9

NAGRADNI SUDOKU

			6			8		
		6		2		3		5
				5	4	7		9
		9				4		6
					7	9		
2		8		9	6	5		7
5		7			3			
	9		8					4

Rešitve iz prejšnje številke

8	5	2	7	3	4	1	6	9
6	3	9	1	8	5	2	7	4
7	4	1	9	2	6	8	3	5
2	7	4	5	6	1	9	8	3
3	9	5	8	7	2	4	1	6
1	8	6	3	4	9	5	2	7
5	2	7	4	1	3	6	9	8
9	6	8	2	5	7	3	4	1
4	1	3	6	9	8	7	5	2

5	8	3	9	2	6	7	1	4
7	4	9	8	3	1	5	6	2
1	6	2	5	4	7	8	9	3
4	1	6	3	5	9	2	7	8
2	5	8	7	1	4	9	3	6
9	3	7	6	8	2	1	4	5
6	2	1	4	9	8	3	5	7
8	7	5	1	6	3	4	2	9
3	9	4	2	7	5	6	8	1

Avtor sudokuja je Robert Tekavčič

Nov šolski kombi

MAJA BOBNAR, prof.,ravnateljica

V marcu je Osnovna šola Dolenjske Toplice v sodelovanju z Občino Dolenjske Toplice kupila nov šolski kombi znamke peugeot. Stari kombi je bil že zelo dotrajan in kar nekaj časa smo načrtovali menjavo, ki smo jo tudi uspešno izvedli. S tem smo zagotovili tudi večjo varnost otrok. Kombi je sedaj namenjen izključno prevozu šolskih otrok in razvozu hrane. Otroci so nad novo pridobitvijo zelo navdušeni in se veselilo voženj.

Športne urice v vrtcu Gumbek

TIM ŠPORTNIH URIC

Tudi v tem šolskem letu so za otroke vrtca Gumbek in njihove starše potekale športne urice. Te so bile v šolski telovadnici vsako sredo od oktobra do marca. Izvajali smo jih v dveh skupinah, v katerih so bili otroci razdeljeni glede na starost. Skozi igro, gibanje, druženje in uživanje v športnih aktivnostih smo jih vodile strokovne delavke vrtca: **Nastja Bobnar, Simona Miklavčič in Liljana Klobučar** ter šolski športni pedagog **Gašper Štih**.

Otrokom in staršem smo nudili strokovno pripravljene vsebine, ki so bile sestavljene glede na starost in zmožnosti otrok. Na začetku urice smo svoje telo ogreli s tekom, poskakovanjem, izvajali smo gimnastične vaje, igrali smo se z žogami in baloni. Da bi otroci čim bolj razvijali motorične sposobnosti, so premagovali različne ovire na poligonu. Po končanem premagovanju ovir smo skupaj pospravili športne rekvizite, nato pa smo se zasluženo sproščali ob gibalnih igrah, masaži in otroških plesih. Zadnja športna urica je potekala za obe skupini skupaj in je bila še bolj aktivno obarvana. Izvedli smo štafetne igre, v katerih je vsak otrok sodeloval s svojim staršem in svojo skupino. Seveda smo bili na koncu vsi zmagovalci. Da se ne igrajo le otroci, so dokazali starši, ki so se na koncu pomerili v igri med dvema ognjema. V telovadnici se je čutil ekipni in tekmovalni duh, vsak otrok pa je navijal za svojega starša. Da bi nagradili aktivno sodelovanje in ves trud, so otroci prejeli spominski pokal, starši pa spodbuden aplavz. Vsem se zahvaljujemo za prijetno druženje in jim želimo čim več športno obarvanih dni.

Dobrodelna prireditev z namenom

MAJA BOBNAR, prof.,ravnateljica

Konec marca smo izpeljali že tradicionalno prireditev z namenom. Skozi pesem in ples so nas popeljali otroci vrtca Gumbek, učenci in plesalci Osnovne šole Dolenjske Toplice in Mešani pevski zbor Dolenjske Toplice. Predstavili so se z ljudskimi pesmimi, plesalci pa so nas popeljali v rajalne pleske, ki so bili včasih prisotni med mlajšimi. Prireditev je bila dobrodelno naravnana, saj smo na tak način želeli pomagati naši sodelavki **Almi Ivekovič** in njeni družini, ker ji je v začetku marca požar uničil stanovanje. S prodajo vstopnic smo zbrali 985 evrov. Še enkrat hvala vsem, ki ste obiskali prireditev, kupili vstopnico in na ta način prispevali svoj del. Alma in Štef sta pridna in delovna človeka, zato sta takoj zavihala roke in začela z obnovo hiše. Z njuno neumorno energijo, prizadevnostjo ter pomočjo družine, prijateljev in znancev njun dom že dobiva novo podobo. Posebej bi se rada zahvalila društvu podeželskih žena, ki nam vsako leto pripravi pogostitev po končani prireditvi. Pesmi nastopajočih so obiskovalcem segle v srce in v dvorani je bilo čutiti veliko pozitivne energije.

Uresničujemo, torej varčujemo

VALENTINA BOJANEC in ŠPELA SINTIČ, 9. b

Učiteljica **Antonija Miklavčič Jenič** nama je predstavila projekt Uresničujemo, z energijo varčujemo - posnameš kratek film na to temo, za sodelovanje pa vsaka šola prejme namizni računalnik z zaslonom. Odločili sva se, da bova sodelovali pri projektu in tako sva začeli. Napisali sva scenarij, posneli film in ga uredili. Oddali sva ga učiteljici, po nekaj popravkih smo ga poslali na natečaj.

V prostorih Tehniškega muzeja Bistra pri Vrhniki je 12. marca potekal zaključni dogodek natečaja za osnovne šole »Uresničujemo, z energijo varčujemo!«. Natečaj je že tretje leto zapored organiziral distribucijski operater električne energije SODO d.o.o., namen pa je mlade spodbuditi k razmišljanju o varčevanju z energijo. Letos se je odzvalo 14 osnovnih šol iz vse Slovenije.

Družba SODO je k sodelovanju v projektu povabila več kot 20 osnovnih šol, saj so prav otroci tisti, ki najlažje spremenijo potratne in ustaljene navade pri porabi električne energije. 109 učencev iz 14 osnovnih šol se je z veseljem odzvalo povabilu in skupaj z mentorji ter koordinatorkami so izdelali 20 kratkih filmov, v katerih so na duhovit in ustvarjalen način prikazali rešitve, s katerimi lahko z zgolj malimi koraki bistveno zmanjšamo porabo električne energije na šoli, doma ali v lokalni skupnosti.

Komisija je pri ocenjevanju prejetih filmov upoštevala dve merili, in sicer jasnost in poučnost vsebine ter ustvarjalnost pri predstavitvi idej o varčevanju z električno energijo.

Zaključka projekta in razglasitve rezultatov sva se udeležili v spremstvu ravnateljice **Maje Bobnar** in mentorice Antonije Miklavčič Jenič. Razglasitev je popestrila pevka **Nina Pušlar**. Predvajali so tri najboljše video posnetke. Prvi trije so za nagrado prejeli izlet v hidroelektrarno, vsi udeleženci pa smo prejeli varčni računalnik. Bila je dobra in lepa izkušnja, kljub temu da nisva prejeli prve nagrade. Po razglasitvi pa so nas še pogostili. Nato smo se vrnili v šolo.

Zahvaljujeva se mentorici in vsem, ki so igrali v filmu.

Cicidnevi v Črmošnjicah

DARJA MRVAR in ALMA IVEKOVIČ, vzgojiteljici

Dejavnost prespimo v vrtcu je navdušila in opogumila 32 otrok iz vrtca Gumbek, da so od 25. do 27. marca bivali v domu Lipa v Črmošnjicah.

Smeh in veselje otrok pred odhodom sta ustvarjala prijetno vzdušje in pričakovanja novih doživetij. Pogumni in brez solzic na obrazu smo se odpravili na pot.

Osebe doma Lipa nas je prijazno sprejelo. Seznanili so nas s hišnim redom, nas razdelili v sobe in nam pomagali pri pripravi postelj. Kuharica nam je pripravljala pet različnih obrokov dnevno. Pripravljala je zdravo in okusno hrano, ki je vsem zelo teknila.

Razdeljene v skupine so nas vodili animatorji Tone, Martin in Irena. Kljub muhastemu vremenu smo zelo dejavno preživljali čas zunaj in v domu z različnimi dejavnostmi.

Prvi dan smo spoznavali kraj in odšli premagovat naravne ovire ob Divjem potoku. Prečkali smo lesene mostove in brvi, prišli smo do vilinskega slapa in do zmajeve votline, kjer smo občudovali naravo. Na poti smo videli veliko močeradov. Presenetil nas je dež, zato smo oblekli pelerine in kot škratki plesali na velikem travniku.

Večera na Cicidnevih sta bila nekaj posebnega. Prvi večer smo imeli zabavo z otroškimi gibalno-rajalnimi igrami, ki so se nadaljevale v plesno zabavo. Drugi večer pa smo s svetilkami in praviimi petrolejkami odšli na sprehod po Črmošnjicah.

Dnevi so bili zelo zanimivi. Preizkusili smo se v spretnosti zabijanja žebeljev v obliko lipovega lista, izdelali smo si preprosto lutko - palčka, spoznali smo tehniko streljanja z lokom in urili spretnost plezanja na plezalni steni.

Spoznali in igrali smo se pastirske igre (kozy podirati, palico ciljati in gremo v šolo). V sobi smo se z velikimi barvnimi gradniki in lego kockami igrali »veveričino duplo« .

Dnevi v Črmošnjicah so otroke popeljali korak bližje k samostojnosti, saj so bile za večino otrok to prve počitnice brez staršev. Bivanja v drugem okolju z otroki in vzgojiteljicami se bodo še dolgo spominjali, saj so si pridobili veliko novih izkušenj in lepih doživetij.

5X stop je cool

NEŽKA IN ANJA, 9. b

Učenci od 7. do 9. razreda smo imeli 16. aprila tehniški dan. Zbrali smo se v matičnih učilnicah in začeli s poučnimi delavnicami o prometu na cestah. Z nami je bila moderatorica Veronika. Izvedeli smo veliko poučnih stvari in za konec poskusili še pijana očala. Po končani delavnici smo odšli na malico. Nato smo se vsi učeni zbrali v telovadnici, kjer smo imeli skupni del. Tam smo si skupaj ogledali nekaj kratkih filmov in spoznali žrtev prometne nesreče. Bilo je zelo zanimivo in poučno.

Topličkova učna pot

mag. URŠKA BUČAR, vodja prednostne naloge

V tem šolskem letu je cilj šolske prednostne naloge postaviti učno pot v okolici šole. Jesenski in zimski čas smo izkoristili za pripravo potrebnega materiala, brošure, ki jo boste ob uporabi učne poti lahko uporabljali, za oblikovanje pripomočkov, ki nam bodo v pomoč pri raziskovanju.

Spomnili se boste raznih iger, ki smo se jih igrali nekaj let nazaj, ko smo bistveno več prostega časa preživeli na prostem. Ločevali bomo odpadke in spoznavali nasvete za ekološko obnašanje. Čutna pot bo prebujala naša čutila z naravnimi materiali. Izvedli boste več o visokih gredah in dobrih sosedskih odnosih. Na poti vas bodo pozdravljale čebelnice, ki se bodo gostile ob čebelnjaku na medovitem vrtu. Mimo starih bivaljišč in kompostnika boste lahko na fizikalni postaji raziskovali hitrost in načine gibanja. Tekmovali boste v premagovanju časa pri teku in centimetrov pri skoku v daljino. Spoznavali boste živali in drevesne vrste v gozdu. Ob koncu poti pa se bodo vaše nosnice predramile z dišavnicami na zeliščnem skalnjaku.

Ponosni smo na to in hvaležni, da so nam materialno in finančno pomagali lokalni obrtniki in posamezniki, ki se jim bomo posebej zahvalili na odprtju, v spremljajoči brošuri učne poti in naslednjih številkah topliškega glasila.

Postavitev učne poti bo potekala še v začetku maja. Pri tem bomo veselili tudi vaše pomoči na kakšnih popoldanskih akcijah. Saj veste, dodaten par rok ni nikoli odveč. Datum odprtja še ni določen, vas bomo pa o njem pravočasno obvestili, da se nam boste lahko pridružili. Pripravljamo športno in zdravo obarvan dogodek.

Dr. Janez Gabrijelčič med mladimi bralci

Andersenov večer

MARIJA ANDREJČIČ

V tem šolskem letu smo v OŠ Dolenjske Toplice v okviru projekta Rastoča knjiga izvedli že tretji Andersenov večer in tako obeležili obletnico rojstva največjega danskega pravljicarja Hansa Christiana Andersena, ki je nekoč dejal: »Življenje je najlepša pravljica« in 2. april – svetovni dan mladinske književnosti oziroma dan knjig za otroke in mlade.

Letos smo udeležbo na tem večeru ponudili vsem učencem. Delavnice smo izvajali učitelji šole in knjižničarka iz Krajevne knjižnice Dolenjske Toplice. Učenci in učitelji smo se prijavi prostovoljno, kar še bolj dokazuje, kako radi imamo lepo slovensko in prevedeno knjigo. Ta večer je bil namenjen vsem, ki nas družijo veselje do lepe knjige, ki nas nikoli ne pusti samih in neprizadetih, skratka knjiga je najboljša prijateljica, ki nas nikoli ne razočara. Za ta večer se je prijavilo 50 učencev, na sklepni del pa smo letos povabili tudi starše. Seveda smo se na to pripravljali že mnogo prej, saj je bilo treba prebrati nekaj knjig, poiskati biografske podatke na spletu ali v enciklopedijah.

Zaključni večer – prvi petek v aprilu – pa je potekal v obliki delavnice, in sicer lutkovne delavnice na temo Palčice, Andersenove ustvarjalnice in Andersenove pravljicne urice, vse na književna besedila Hansa Christiana Andersena.

Gost sklepne prireditve je bil **dr. Janez Gabrijelčič**, idejni vodja Rastoče knjige. Ob tej priložnosti smo izdali tudi zbornik Abecede mojstrstva in odličnosti, ki smo ga na tem večeru predstavili v elektronski obliki. V jedilnici je učiteljica likovne umetnosti predhodno pripravila razstavo dreves, ki so jo izdelali učenci predmetne stopnje v okviru kulturnega dne Ta nori šolski dan v decembru 2014 in se nanaša na našo prednostno nalogo Živim zdravo – živim z naravo. Ravnateljica jo je na zaključnem delu Andersenovega večera tudi predstavila. Učiteljica geografije je predhodno v jedilnici razstavila izdelke učencev, ki so jih izdelali v tem šolskem letu v sklopu projekta Rastoča knjiga.

Naj omenim še, da je sodeloval tudi akademski slikar **Jože Kumer** iz Dolenjskih Toplic, ki je že prej na hodniku ob knjižnici postavil razstavo svojih ilustracij iz knjig novomeške pisateljice **Ivanke Mestnik**. Na hodniku ob knjižnici smo postavili še odprto knjižnico, iz katere si lahko obiskovalci sami izposojajo gradivo, ga preberejo in vrnejo. Želimo, da to postane naša stalna oblika dela ob svetovnem dnevu mladinske književnosti, razmišljamo pa tudi o topliški bralni noči za odrasle ob dnevu slovenske knjige 20. aprilu oziroma o branju ob svečah v Kulturno-kongresnem centru Dolenjske Toplice 2016.

Šola v naravi: Seča pri Portorožu

TILEN BLATNIK, 7. a, MATIC KAPŠ, 7. a

V dom Burja smo prišli v ponedeljek, 16. marca 2015, ob 11. uri. Najprej so nam učitelji razdelili ključe in povedali pravila za sobe. Naše sobe so se imenovala po vetrovih (Tramontana, Burja, Levante ...), nato smo spakirali in si uredili sobe. Ob 12. uri smo imeli prvi zbor, kjer smo dobili navodila, kaj vse bomo delali, kako se moramo obnašati in povedali so nam nekaj o pravilih.

Ob 13. uri smo imeli kosilo, po kosilu pa prosti čas do 14.30. Sledil je pouk. Tam smo se najprej razdelili v skupine (A, B, C, Č, D, E). Z učiteljem Leonom smo se naučili, kako preživeti v naravi ter kako postaviti šotor in nosila za ranjene iz šotorovk. Pouk je trajal do 17.30. Po pouku smo imeli uro prostega časa, nato pa je sledila večerja. Po njej smo imeli večerne dejavnosti - igre z žogo. Potem smo imeli urico in pol časa, da se pripravimo na spanje. Ob 22. uri smo se odpravili spat. Naslednji dan so nas učitelji zbudili ob 7. uri zjutraj. Imeli smo 30 minut časa, da smo imeli jutranjo toaleta, da smo pospravili sobe ter da smo se oblekli in pripravili za jutranjo telovadbo, ki je bila ob 7.30 na igrišču. Po njej smo imeli zajtrk. Potem smo se zbrali na ploščadi pred domom, kjer smo dobili navodila za pouk. Pouk se je začel ob 8.30. Šli smo v Piran, kjer smo si najprej ogledali akvarij, nato pa smo

odšli na Tartinijev trg. Tam smo imeli orientacijske naloge. Ko smo končali z nalogami, smo imeli 40 minut prostega časa za nakupovanje. Vmes smo imeli še malico. Ob 12.45 nas je domov odpeljal avtobus. Takoj, ko smo prišli nazaj, smo imeli kosilo, potem pa uro prostega časa. Nato smo imeli zopet pouk. Ogledali smo si kamnite kipe v Forma vivi. Po pouku smo imeli večerjo. Potem smo imeli 30 minut odmora, nato pa smo imeli večerno dejavnost - odšli smo na krajši pohod. Ko smo prišli s pohoda, smo igrali med dvema ognjema. Do 22. ure smo imeli nekaj prostega časa, nato pa priprave na spanje. Spat smo šli ob 22. uri.

V sredo so nas zbudili ob 7. uri. Imeli smo jutranjo toaleta, oblačenje in pospravljanje sob. Ob 7.30 pa je sledila jutranja telovadba. Potem smo imeli zajtrk, nato pouk. Šli smo si ogledat strunjanske soline, nato smo se sprehodili po slovenski obali vse do križa, ki je postavljen na vrhu zaliva. Nazaj nas je odpeljal avtobus. Takoj, ko smo prišli nazaj, smo imeli kosilo ter prosti čas, potem pa smo šli v notranji fitness, ki je bil del pouka. Tam smo delali razne vaje za moč rok in nog. Ko smo končali, smo šli do zunanega fitnesa. Ko smo prišli nazaj, smo imeli večerjo. Po večerji smo imeli večerne dejavnosti, nato pa priprave na nočni počitek.

Naslednje jutro je sledilo kot vsak prejšnji dan. Pouk se je začel ob 8.30. Vozili smo se z ladjico, ki je stara 112 let. Nazaj smo prišli do kosila. Po kosilu smo imeli prosti čas, nato je sledil pouk. Imeli smo orientacijske pohode v skupinah. Hodili smo po Forma vivi. Za prihod nazaj smo imeli uro in 45 minut časa. Zmagala je skupina, ki je imela največ točk. Ko je skupina prišla nazaj, smo imeli prosti čas. Potem smo imeli večerjo. Po večerji pa smo imeli večerne dejavnosti. Ogledali smo si nočno nebo in imeli zaključek z drugo šolo.

Po večernih dejavnostih smo imeli čas za pakiranje in pripravljanje za spanje, ki je sledilo ob 22. uri.

Zbudili smo se ob 7. uri. Imeli smo čas za pakiranje in pospravljanje sob. Nato smo se z avtobusom odpeljali v Koper. Tam smo si ogledali Luko Koper in sam Koper. Nazaj smo prišli do kosila, potem smo imeli nekaj prostega časa, nato pa odšli domov. V Dolenjske Toplice smo prispeli ob 16.30.

Šola v naravi: Kranjska Gora

LUKA PRŠINA, 5. b

Izvedeli smo, da bodo peti razredi OŠ Dolenjske Toplice in OŠ Blanca od 9. do 13. marca imeli v šolo v naravi. Ko je prišel dan, sem bil zelo vesel. Imeli smo malo prostorskih težav pri nalaganju opreme na avtobus, a je bilo na koncu vse v redu.

Ko smo prišli v dom, so nas lepo sprejeli. Prtljago smo znesli v dom, nato smo imeli v večnamenskem prostoru sprejem in predstavitev pravil, nato pa smo odšli smučati. Šli smo na smučišče in se razdelili v več skupin. Zaradi sonca pa so smučišče zaprli prej.

Naslednji dan smo šli na zajtrk, nato pospraviti sobe ter spet smučati. Po smučanju so nam pripravili kosilo, potem pa smo imeli dve uri za pohode ali za »učenje«. Nato smo imeli prosto do večerje. Po večerji smo šli še na en pohod, nato pa spat. Po vsaki dejavnosti smo imeli malo prostega časa. Tak urnik je veljal še za dva dni naprej.

V petek smo šli na zajtrk, pospravili sobo, sli še zadnjič na smučanje in kosilo, nato pa smo zložili kovčke in odšli domov.

Teh pet dni ne bom pozabil. Zahvaljujem se tudi vsem, ki so pomagali uresničiti ta dogodek. Bilo je zelo zabavno.

90 let Tončke Grabnar – Ambroževe

HELENA MIŠA KULOVEC, v imenu KZ borcev za vrednote NOB

V aprilu, najbolj nestanovitnem mesecu glede vremena, je praznovala svoj 90. rojstni dan Grabnarjeva Tončka iz Podhoste. In kot bi jo hotel tudi sam april počastiti, ji je za njen praznik priskrbel enega svojih najtoplejših dni. Ta dan smo jo na njenem domu obiskali župan **Jože Muhič**, **Ivana Pelko**, predsednica KORK, **Dušan Kraševac**, predsednik društva upokojencev, ter **Nada Pavša** in **Helena Kulovec**, predstavnici ZB za vrednote NOB. Kot je bil tisti dan prisrčen in topel, prav tako nas je sprejela Tončka. Nazdravili smo ji in ji voščili, za obloženo mizo pa je kmalu stekel pogovor. Tokrat ga je v glavnem vodil gospod župan.

Življenje pogosto piše čudne zgodbe – lepe in zanimive, žalostne in zaskrbljujoče. Tudi Tončkino življenje je bilo polno takih zgodb, ki mi jih je zaupala nekaj dni po njenem rojstnem dnevu.

Ko je bila stara štiri leta, so se preselili v hišo, v kateri še danes živi (menda zaradi menjave). A sta njeno otroštvo kmalu zaznamovali žalostni zgodbi, ko ji je umrl mlajši bratec in potem še oče. Z mamo in sestro Faniko so ostale same in nekaj časa je pri njih živel mamin brat. Tončka je obiskovala šolo v Toplicah. Takratni upravitelj šole je bil Dragotin Gregorc. Na vse učitelje ima lepe spomine, še najbolj pri srcu pa ji je bila Šobarjeva. Po osnovni šoli je ostala doma pri mami. Njeno mladost je zagrenila vojna.

Podhosta je bila partizanska vas in vaščani so živeli ter dihali s partizani. Večkrat so partizani prespali pri takrat še Ambroževih in včasih jih je bilo toliko, da so morali ležati kar po tleh. Zanje je bilo treba priskrbeti hrano, in kadar je prišla brigada, so jo kuhali kar v svinjskih kotlih. Zgodilo se je pri njih nekoč pozimi, da so morali prevrniti kotel že kuhane hrane, ker so jih obvestili, da prihajajo sovražniki. Polita vroča hrana je stopila sneg in začelo jih je skrbeti, kako bodo sovražniku pojasnili, zakaj tam ni snega. A jim tega ni bilo treba razlagati, ker je bil alarm lažen.

Partizanom je bilo treba obleko tudi oprati. Spominja se, da so dekleta odvlekla kotel kar k Radešci in prala partizanske obleke. Če je bila obleka raztrgana, so jo tudi zašila – seveda, če so le imela s čim, pravi Tončka. Poleg tega so iz domače volne pletla nogavice, rokavice pa na kape šivala partizanske peterokrake rdeče zvezde.

Ker je bila skojevka, je bila poslana v Belo krajino na tečaj Rdečega križa. Tukaj so se učile prve pomoči in hkrati praktično delale tako, da so pomagale zdravnikom pri zdravljenju ranjencev. To znanje ji je prav prišlo tudi doma. Največ strahu je preživela takrat, ko so obstreljevali Podhosto, ljudje pa so se poskrili po kletih. Bili pa so med vojno tudi veseli trenutki, ko se je oglasila harmonika in je v vas prikorakala brigada. Takrat so imeli mitinge in ples – včasih kar na prostem ali pod kozolcem. Ob tem se Tončka zvito nasmehe in pravi: »Me dekleta smo ob takih prilikah imele fantov, kolikor smo hotele«. A verjetno je njeno srce že tedaj utripalo za bodočega moža – Topličana Grab-

narja. Njihova domačija je bila na mestu, kjer danes stoji Štravsova hiša.

Leta 1946 sta se poročila in imela tri otroke. Mož je bil »furman«, ko pa so se pojavili prvi tovornjaki, je z rokami in cepinom nakladal hlode nanje, Tončka pa je ostala doma in skrbela za dom. Otroci so zrasli in hčeri sta odšli od doma, domačijo pa je prevzel sin. Danes ima Tončka sedem vnukov, in ko je štela pravnuke, jih je naštel enajst. Hitro so jo popravili, da jih ima le deset, pa je dejala, da je štela tudi tistega, ki je na poti. Potoži mi, da bi rada kaj več delala, pa ji ne puste. Vem, zakaj ji ne puste. Zato, ker jo imajo radi in se zanjo boje. Tončka nekoliko slabše vidi in sliši in bi ob pometanju ceste gotovo prišlo do nesreče, mi razloži snaha. »Pa saj ni brez dela, ruži fižol, ravna nogavice, sem in tja kaj pospravi pa pravnučko popazi«, pravi snaha.

Ob imenu pravnučke Tie se Tončki zasvetijo oči, čez obraz se ji razleze nasmeh, ko pravi: »Ona je moj angelček, jaz sem pa njen. Veste, me kar zaposli, če z drugim ne, pa z medvedkom Mikijem, ki ga moram paziti«.

Ni čudno, da je Tončka nasmejana in dobre volje, saj živi v krogu družine, ki lepo skrbi zanjo, poleg tega pa ji za silo služi tudi zdravje.

*Nišla je svoj mir
v večnosti tišine.*

*Nišla je svoj prostor,
kjer ni več bolečine.*

Zahvala

V 90. letu starosti je našla večni mir in počitek naša draga mama, babica, prababica, sestra, teta in tašča

MARIJA JARC

iz Podhoste

Iskreno se zahvalujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče

ter g. župniku in pogrebni službi Oklešen za lepo opravljen obred.

Žalujoci: sin Jože in hči Valentina z družinama

Majske prireditve v občini

PRIREDITEV	DAN, DATUM, URA	KRAJ	PRIREDITEV	OPOMBA
Kresovanje v Malem raju	Četrtek, 30. april 2015	Mali raj	Društvo naturistov Mali raj	Informacije: Jože Bradač (041 642 905)
Voden ogled Dolenjskih Toplic	Petek, 1. maj 2015, ob 9. uri	Zbor pred Hotelom Balnea	TIC Dolenjske Toplice	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
Prvomajski pohod na Pogorelec	Petek, 1. maj 2015, ob 9. uri	Odhod izpred GG Podturn	KPL Kanja	Informacije: Dušan Gorenc (031 379 628)
Ogled depoja starih avtomobilov v Soteski	Petek, 1. maj 2015, med 13. in 18. uro	Soteska	TIC Dolenjske Toplice in TMS Bistra	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
Voden ogled Dolenjskih Toplic	Sobota, 2. maj 2015, ob 9. uri	Zbor pred Hotelom Balnea	TIC Dolenjske Toplice	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
Ogled depoja starih avtomobilov v Soteski	Sobota, 2. maj 2015, med 13. in 18. uro	Soteska	TIC Dolenjske Toplice in TMS Bistra	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
Mesečni sejem v Dolenjskih Toplicah	Sobota, 2. maj 2015, med 8. in 16. uro	Ploščad pred KKC-jem	Občina Dolenjske Toplice	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
Kmečka tržnica	Sobota, 2. maj 2015, med 9. in 12. uro	Ploščad pred KKC-jem	Občina Dolenjske Toplice	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
Ogled depoja starih avtomobilov v Soteski	Nedelja, 3. maj 2015, med 13. in 18. uro	Soteska	TIC Dolenjske Toplice in TMS Bistra	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
Pohod in srečanje na Ljubnu - Sv. Vid	Torek, 5. maj 2015, ob 8. uri	Zbor pred društvenimi prostori	DU Dolenjske Toplice	Informacije: Elica (051 222 631 ali elica.pavlic@gmail.com) Udeležba na lastno odgovornost.
Lažji pohod v okolico Dolenjskih Toplic	Torek, 5. maj 2015, ob 8:30	Zbor pred društvenimi prostori	DU Dolenjske Toplice	Informacije: Tončka (041 666 341 ali antonija.avgustin@gmail.com)
Trening v kegljanju s kroglo na vrvi	Sreda, 6., 13., 20. in 27. maj 2015, od 8. ure dalje	Ploščad pred KKC-jem	DU Dolenjske Toplice	Vodji: Slavka (031 292 908) in Drago (041 348 781)
Pikado in streljanje z zračno puško	Sreda, 6., 13., 20. in 27. maj 2015, ob 9. uri	KKC Dolenjske Toplice	DU Dolenjske Toplice	Informacije: Drago (041 348 781)
Kolesarjenje	Vsak četrtek v maju od 8. ure dalje	Start pred društvenimi prostori	DU Dolenjske Toplice	Informacije: Drago Župančič (041 348 781)
Kmečka tržnica	Sobota, 9. maj 2015, med 9. in 12. uro	Ploščad pred KKC-jem	Občina Dolenjske Toplice	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
Voden ogled Dolenjskih Toplic	Sobota, 9. maj 2015, ob 9. uri	Zbor pred Hotelom Balnea	TIC Dolenjske Toplice	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
Ogled depoja starih avtomobilov v Soteski	Nedelja, 10. maj 2015, med 13. in 18. uro	Soteska	TIC Dolenjske Toplice in TMS Bistra	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
Pohod na Mirno goro	Torek, 12. maj 2015, ob 7:30	Zbor ob 7:30 pred društvenimi prostori	DU Dolenjske Toplice	Informacije: Elica (051 222 631 ali elica.pavlic@gmail.com)
Odprtje razstave Bojana Kiskega	Torek, 12. maj 2015, ob 19:30	Avla I., KKC Dolenjske Toplice	KUD Dolenjske Toplice	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
Srečanje starejših občanov	Petek, 15. maj 2015, ob 17. uri	Jedilnica OŠ Dolenjske Toplice	KORK Dolenjske Toplice	Informacije: Ivana Pelko (031 677 979)
Kmečka tržnica	Sobota, 16. maj 2015, med 9. in 12. uro	Ploščad pred KKC-jem	Občina Dolenjske Toplice	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
Voden ogled Dolenjskih Toplic	Sobota, 16. maj 2015, ob 9. uri	Zbor pred Hotelom Balnea	TIC Dolenjske Toplice	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
Ogled depoja starih avtomobilov v Soteski	Nedelja, 17. maj 2015, med 13. in 18. uro	Soteska	TIC Dolenjske Toplice in TMS Bistra	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
Matjaž Javšnik - Komedija Striptiz	Četrtek, 21. maj 2015, ob 20. uri	Velika dvorana KKC	KKC Dolenjske Toplice	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
Kmečka tržnica	Sobota, 23. maj 2015, med 9. in 12. uro	Ploščad pred KKC-jem	Občina Dolenjske Toplice	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
Voden ogled Dolenjskih Toplic	Sobota, 23. maj 2015, ob 9. uri	Zbor pred Hotelom Balnea	TIC Dolenjske Toplice	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
Pohod in srečanje na Gorjancih	Sobota, 23. maj 2015, ob 9. uri	Start pohoda ob 9. uri iz Šumečega potoka v Gabrju	DU Dolenjske Toplice	Informacije: Elica (051 222 631 ali elica.pavlic@gmail.com)
Ogled depoja starih avtomobilov v Soteski	Nedelja, 24. maj 2015, med 13. in 18. uro	Soteska	TIC Dolenjske Toplice in TMS Bistra	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
Kmečka tržnica	Sobota, 30. maj 2015, med 9. in 12. uro	Ploščad pred KKC-jem	Občina Dolenjske Toplice	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
Voden ogled Dolenjskih Toplic	Sobota, 30. maj 2015, ob 9. uri	Zbor pred Hotelom Balnea	TIC Dolenjske Toplice	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
Ogled depoja starih avtomobilov v Soteski	Nedelja, 31. maj 2015, med 13. in 18. uro	Soteska	TIC Dolenjske Toplice in TMS Bistra	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
Mesečni sejem v Dolenjskih Toplicah	Torek, 2. junij 2015, med 8. in 16. uro	Ploščad pred KKC-jem	Občina Dolenjske Toplice	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)

Janez Vajkard Auersperg

MARKO PRŠINA, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije

V letu 2015, ko obeležujemo petstoto obletnico največjega kmečkega upora na Slovenskem (1515), se velja spomniti še ene in nič manj pomembne ali usodne letnice. Pred štiristotimi leti, natančneje 11. marca 1615, se je v Žužemberku začelo življenje Janeza Vajkarda Auersperga. Kot je v svoji knjižni mojstrovini *Auerspergi* zapisal njen avtor, zgodovinar dr. Miha Preinfalk, so mu rojenice namenile uspešno življenje in blestečo kariero, vendar tudi boleč pristanek na trdnih tleh. Oče ga je v želji, da bi po končanem šolanju morda stopil v službo bavarskega dvora, poslal k jezuitom v München. Vendar je usoda nanekla, da se je mladi Janez Vajkard sredi tridesetih let 17. stoletja zasidral na cesarskem dvoru na Dunaju. Cesar Ferdinand III. je pri njem odkril velike diplomatske sposobnosti, zato je na dvoru ostal polna tri desetletja. Bogato kariero je začel kot vzgojitelj cesarjevega prestolonaslednika, kasneje je postal cesarski tajni svetnik in komornik, prvi državni in konferenčni minister ter vrhovni dvorni mojster. Vdanost in lojalnost je cesar nagradil in Janeza Vajkarda leta 1653 povzdignil med kneze Svetega rimskega cesarstva. Hkrati mu je podelil grofijo in gradiščanstvo Wels v Zgornji Avstriji ter pravico do kovanja lastnega denarja v lastni kovnici. S povzdigom med državne kneze se je z Janezom Vajkardom I. začela knežja linija Auerspergov.

▼ Janez Vajkard Auersperg (1615-1677)

Dolgemu vzponu je sledil kratek in silovit padec – po sporu na dvoru je novi cesar Leopold I. leta 1669 Janeza Vajkarda pregnal v Wels. Pozneje se je ta z družino umaknil na Kranjsko, kjer je deloma živel pri bratu Volfu Engelbertu (1610–1673) v Ljubljani, deloma pa na svojem gradu v Žužemberku, od koder je upravljal svoje ogromne posesti. Za Dolenjske Toplice je Janez Vajkard Auersperg pomemben kot tvorec današnjega termalnega kopališča in zdravilišča. Prav on je med letoma 1673-1677 nad *knežjim vrelcem* dal sezidati prvo kopališko stavbo, ki jo je leta 1689 v *Slavi vojvodine Kranjske* prvi opisal in upodobil njegov sodobnik Valvasor. Prvi knez Turjaški je s tem začel uspešno turistično zgodbo, ki se še danes nadaljuje.

Udor pod Bazo 20

ANDREJ HUDOKLIN, Zavod RS za varstvo narave

Dobrih 700 metrov visok Sokolski vrh, na pobočju katerega je bila med drugo svetovno vojno postavljena Baza 20, označuje velika skalnatost. Ta je še posebej izstopajoča na vršnjem grebenu ter pobočju, ki pa pada proti Jelendolu. Reliefno slikovitost je na več motivih upodobil tudi slikar Božidar Jakac, ko je tu bival. Kljub veliki zakrasedlosti in pretrnosti krednih apnencev na površju, pa je na ožjem območju znanih le nekaj plitvih brezen in udor pod Bazo 20. Ta se odpira na zahodnem pobočju grebena, dobrih 100 metrov od osamljene barake predsednika IO OF. Pogled na slikovito zevajočo udornico v pobočju se razkrije šele na obrobju skoraj pravokotnega vhoda dimenzij 15x20 metrov. Pravilna oblika razkriva, da se je strop nekdanje podzemne dvorane vdrl na sečišču prelomov in tako razkril dobrih 15 metrov globoko jamo. Pod previsnimi stenami plastovitega apnenca se odpirajo spodmoli, ki vzbujajo upanje, da se jama nadaljuje. V udornico se lahko spustimo na spodnji strani, kjer je treba preplezati okoli pet metrov visoko steno. Obiskovalca najprej pritegne izrazit spodmol pod jugovzhodno steno udara. Žal je vabljiva razpoka pravzaprav le krajši obhodni rov okoli mogočnega kamnitega stebra. Drugih skrivnosti jama nima, saj je podorno kamenje zatrpalo morebitno nadaljevanje. Udornica zaradi težke dostopnosti verjetno ni imela kakšne vloge v sklopu nekdanje Baze 20. Jamarji so sicer na dnu našli le ostanek večjega lesenega zabojnika, okrepljenega s kovinskim okovjem, za kaj več pa bi bilo treba premakniti še kakšen kamen.

